Ն. 4453 1880 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 13 ՇԻՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ — ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԱԼԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25 ՇԻՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ Ն. 4453

ՖԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 10
»
Ալթը այ 5
Իկ » » 2 1/2
Պիր նիւսխէ 40 փարա մէճիտի

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » 6
Բոսքա իւճրէթի պէրգէ այիտ տիր։

Մասնաւոր Էֆքեար

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

Իրան սըրասընա գէտուրմաեան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Ց. Փանոսեան խամինէ կազըլըր

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնկ. չէնպիհ-պազարընտա Իբսի խանընատա Ն. 41։

١٢٩٧ ՇԷՎՎԱԼ 20 — ՄԻՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻԵԱՍ — ١٢٩٦ ԻԼՈՒԼ 13

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 24 սեպտ.

Սթամպուլա զաղէթասընդեն պէեանընա կէօրէ, պու սէնէ Նիլին ճօշմասը, օրթա սէնէյէրին ճօշմասընան տահա զիեատէ մէհթուն օլունաճագ սուրէթէ վուգու պուլմուշ տուր։ Մահսուլաթտա տախիր ֆէյզ ու պէրէքէթի վար տըր։

Բէթրէսպուրկ, 24 սեպտ.

Կօլօս զաղէթասը տիւօր քի, Մ. Գարթէյէմի Սէնթ-Իլէրին խարիճիեէ նէզարէթինէ թայինի, Ֆրանսանընդեն Շարգտա հէր տուրլու ֆիլի հարէքէթատէն կէրի սուրմադ խաթէտիկինի իմա խիւօր, պինապէրին, իլավէ իլէհօր մէզբիւր զաղէթա, տիկէր պիր սուրէթի իմթիֆադիեէ արամադ լազըմ տըր։

Բարիս, 24 սեպտ.

Ումուրը խարիճիեէ նազըրը, Ֆըրանսանընդեն տիւէլի էճնէպիեէ նէզտինատէ մուզիմ սիֆէրասընա պիր գըթա ճահրիրաթը ուսումիեէ կէօնտէրէրէք, պունտա, Եէնի զապոնէթօնան, հէյեէթի վիւքէյլի սարզդանընդեն խարիճի բոլիթիգասընը մուհաֆազա խէճէկինի, վէ Մ. Թիէրին սասրը սուրհէրվէրանէսինէ սատրդ գալաճաղընը, վէ պիլ ճիւմլէ տիւէլի էճնէպիեէ իլէ հիսանի միւնասէպաթը թէվսիեէ չայըշաճաղընը թէէմին էյլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զարշէնպիհ կիճէսի Պապը Ալիատէն սիֆէրատա պիր միւզէքէրէյի ումումիեէ կէօնտէրիլիկի եաղըլմըշ իսի։ Պու միւզաքէրէյէնին մէսալինէ տայիր ալընան մանիւմաթա կէօրէ, Պապը Ալի, կէրէք Դարատաղ կէրէք Եուանխիսան հուտուտու վէ կէրէք Անատօլու իսլահաթը իչին Նիւմայիշի պահրի վուգու պուլմաղ, վէ Տուլչինօտա էհալիյի Խալամիեէնին ադարաթը թէէմին իտիմէք, վէ Շէօտրա կէօրիւնիւն շարգ ճիհէթինատ հալը հազըր իսլամ խալէճէկի թէահիւտ օլունմադ, վէ Տինօշ իլէ Կրօտա Արնավուտլուգ տախիլինատ գալմադ, վէ պունատան սօնրա Գարատաղ իչին հիչ պիր շէյ խաթէնիմէեճէկինէ սէնէտ վերիլմէք չարթլարը։ Տուլչինօտու Գարատաղա թէսլիմ իտէճէկինի պիլիրմիշ, վէ նիւմայիշ վուգուրնատ, մէսուլիեէթ տիւէլի մուազզամատա այիտ օլաճաղընը կէօսթէրմիշ տիր։

Սիւֆէրանընդեն պու միւզաքէրէյէ ճէվապնամէսի, պու կիւն Պապը Ալիեէ կէօնտէրիլէճէկի խապէր ալընմըշ տըր։

Բումէլիի Շարգի տախիլիեէ միւտիրի Ղավրիլ էֆէնտի Խրիսթօվիչ, վէ նաֆիա միւտիրի Վօլգօվիչ պէյ էվվէլկի կիւն Տէրիսատէթէ մուվասալէթ իյլէմիշլէր տիր։

Իտարէյէ Մախսուսէ, պիր գաչ հաֆթատան պէրու Բրօքսնթիս վէ էլէնա նամընտա իւքի վաքօրլարընը Տէրիսատէթ, Մուտանեա վէ Կէմ. լէյլիք իսկէլէլէրի պէյնինատ իշլէթմէկէ պաշլատան Մ. Սթէֆանօվիչ վէ Մ. Բալի իլէ չիտատէթի պիր բէգապէթէ թութուշմուշ տուր։ Բագիպլէրինէ զալէպէ իթմէք իչին, Իտարէյի մէզզուրէ այնի խաթթ իւզէրինատ ամէաշիւտ իթմէք իչին, էն էյի վաքօրլարընտան Հէրէքէ նամ վաքօրու թայինի իտիպ, մէզքիւր վաքօր հաֆթատա իկ քէրրէ Տէրիսատէթտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։ Ֆիեատթը նըզբի ատրէճէատ օլուպ, եանի պիրինճի մէզզը 20, վէ իքինճի մէզզը 10 ղ. տուր։ Իտարէյի մէզքիւրէ, սիւրմի ճա Հէրէքէ վաքօրունատան տահա տուն պիր վաքօր տահա իչէթիպ, մէզքիւր վաքօրուն իքինճի մէզզինէ բաքիպ օրան եօճուլարը մէճճանէն նազլ իթմէքտէ տիր։ Անտէն պաչպա, պիւսպիթէն Իտարէյի Մախսուսէ վաքօրլարընա մոնտուս օրան Մուտանեա իսկէլէսինէ, Մ. Սթէֆանօֆիչ վէ Մ. Բալինին վաքօրլարընընդեն եանաչմասը մէնն իտիրմիշ տիր։ Պինանէն ալէյհ, հավալարընը պօգկունուզու զէմանը կէլիպտէ, իսկէլէնին աչըզընտա տէմիր տիր ատան մէզքիւր վաքօրլարատան դաեըզ վէ սանտալլար իլէ տահիլէ զըմադ թէհլիքէլի օլատուզունտա, պու ըէգապէթատէն սարքը նազար իտիլէճէկի շիպտէհիլ տիր։ Պունատան իսէ, էհալի զիեան իտէճէք տիր, զիրա ըէգապէթ տուրատուզունտա, ֆիեատթ թէզաեիւտ իտէճէք տիր։ (Դ-ըէր Գ'Օրէան)

Տուխան կէօրիւեիւնին միւնհալ օրան միւտիրլիկինէ Շաքիր էֆէնտի, վէ տուխան կէօրիւկիւ ալի ֆէթիհ էֆէնտի, Բուտամ սիթթէ իտարէսի թարաֆընտան նատպ օլունմուշլար տըր։

Պահրիեէ նէզարէթի մուխապէրաթը էճնէպիեէ մուավինի Հանրի Գալօս էֆէնտի մուխապէրաթ միւտիրլիկինէ, վէ Հօպարթ բաշա հազրէթլէրինին քեռթիպլէրի էմինեատան Անթուան էֆէնտի, միւմիլէյհին մուավինլիկինէ թայինի պուլմուշլար տըր։

Բումէլիի Շարգի վիլայէթի խըզմէթինատ պուլունան մէմուրլարընի էճնէպիեէ իչին եէնիտէն գօնթրաթօրլար թանզիմ օլունաճագ, վէ մէզքիւր գօնթրաթօրատա, Պուլկար լիսանընը պիլմէեէն վէ եախօտ պիր սէնէ զարֆընտա լիսանը մէզքիւր թահսիլ իթմէկի թէահիւտ իթմէեէն մէմուրլար, խըզմէթի հիւքիւմէթատէն մուաֆ թութուլաճաղլար տըր։

Գուրիէ մ'Օրիան զաղէթասընտա օգունմուշ տուր.

«Ալթընճը տայիրէ հաստուտու տախիլինատ էն իշլէք ճատատէրէրատ, կիւնտէուզ վագթը իճրայի սանաթ իտէն եանքէսիճիլէրին էքսէրիսի, Պէյօղլու բոլու մէուտիրլիկի թարաֆընտան իթթիխազ օլունան թէտատիր սահէսինատ, դրյպ օրմուշ տուր։ Սապահլարը իշլէրինէ կիտէն վէ ագշամլարը խանէլէրինէ տամէթ իտէն քէսան, եօլտա սունարատան պիր չօղունա բասթ կէլտիքլէրի հալատ, սօգագլարատա շիմտի պէօյլէ եանքէսիճիլէր կէօրիւրէմէք օլատուզունա մէմնունիյէթլէ պէեան իտիեօրլար։ Պունլարընճիւմէսինին հիքիմէթ թարաֆընտան տէրատէթ իտիմէմիշ օրմանլարը միհրմէմէլ իսէ տէ, Եիկիրմի գատարընդեն հատա իտիմէրէրի, տիկերլէրինին մէյատանէ չէգմադա ճէտարէթ իտէմէեէրէք, պիր մահալէ սաղլանմալարը իչին քեռֆի օրմուշ տուր։

«Պէյօղլունու պու եանքէսիճիլէրատէն թէմիզլէմէք վագթը իտի, չիւնքի պունլարընճ ճինատէթլէրի ատէմի միւճաղալի նէտպէլէմնատ թէզայիւա իթմիշ իտի։ Շիմտի, մատամ քի պունլարընդ զըմբ քիւլիսի թէվզէքի իտիրմիշ տիր, զաղըթա պունլար հագդընատ պիր տահա իչէ պաշլատամանատաճաղլարը պիր տուրէթատ հարէքէթ իթմէյի տիր։ Պէյօղլու էհալիսինին, Պահրի բաշանընդեն տիրատէթինատէն մինթաղըր օլատուգլարը չէյ, իշթէ պու տուր։»

Տիւնքի կիւն Թօրդաբուտա իւքի Իսլամ տէլիգանլըը, հէր նէ սէպէպ մէպնի իսէ, դավկա իտիպ, իշէրինատէն պիրի տիկէրինի պըչաղլա վուրուպ էօյտուրմիշ վէ գաթիլ տաղ ու կիրիֆի օլունմուշ տուր։

Էվվէլկի կիւն Ա. Յոհանարայտա տիթիգ Մուսթաֆա բաշա ճամիսի իթթիխանընատ.քի վերանէտ մագթուլէն պրաղըմբշ օլարագ 20–22 եաշարընտա պիր Բում տէլիգանլըը պուլունմուշ, վէ քէյֆիեէթ Ֆէնէր գօ'իսէրլիկինատէն պա ժուրնալ պիլիրիմէսի իշլէրինէ, Տէրիսատէթ միւտատսի ումումի մուավինի Համոտ պէյ էֆէնտի, պիր միսթէնիթիգ վէ պիր թատպիպ վէ զաղթ քեռթիպլէրիյլէ ճէնազէնին պուլունտուգու մահէյլէ կիտիպ, թահդեգթաթը լազըմէյի պիլ իճրա, գաղ քիչի, թէվզէքի օլունմադ իշլէ Պապը զաղթիեէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Մաղթուլը մէրգումանն էլպիսէ, ատաթ վէ բարասը իշլէրինատ մէվճուտ օլատուզունատան, պունուն պիր ինթիգամա ֆէտա օլատուզու անդա. շըմշ, վէ քիմ օլատուզու թանքընընն իչին, Պաղաթ Բում քիլիսէսինէ, պիլ վաղ, հէր քէսէ կէօռթէրիրտիկի ի-չիտիրմիշ տիր։

Տիւնքի կիւն Իսթանպօլատա Ազ պըրէգ մահէլլէսինատ պիր խանէ-նին տամքընը ազթարմա իթմէք ի-չին չէգտիրըմբշ օրան տիւլկէրին դաղաէն տիւշէրէք տէրճոլ վէ-ֆաթ իյլէտիկի իշիտիրմիշ տիր։

(Շէհիր Լամանէթինատէն)

Էթմէք ֆիեատթընընդ զամմ վէ թէնզիլինէ մէգեատ օրան տաղիդ ֆիեատթընընդ, պու կիւն ալընան բիտա. ցա բուտուլասընտա նէզարէն, պիր չուվալ տաղիդ ֆիեատթընընդ 105 դրուշա թէնզիլ իթմիշ օլատուզունատան, պունտա 7 ղրուշ վերա ֆարգը, վէ մուգարրէր պուլունան 19 ղրուշ ֆուրսան մասրաֆը վէ 15 ղրուշ ծտալէդ իւճրէթի իլավէ օ-լունուպ, հասրը ճէմի օրան 146 ղրուշ, պիր չուվալընը չէգարաբղը 83 ղ.յյէ էթմէկէ թադսիմ օլուն-տուգատա, պէհէր դ.յյէսինէ 70 բարա խատէթ իթմէսիյլէ, չէհրի հալը բումինն 13 իւնճիւ ճիւմատա իրթէսի կիւնիւնատէն իթթիպարէն, էթմէքճի էթմէյինին 70, վէ սի-միթճի վէ պէօրէքճի ֆուրսունա-բընտա չէգարբլան էթմէյին տա-իի, պէր միթատա 10 բարա նօղատ-նը.ղա, 60 բարատա սաթընընմասը, մէճլիսի էմանէթճէ գարարլաշընը-ընընարագ, էթմէքճի էմնաֆընտա թմկնպիհամը լազմէյ իճրա դընը-մընդ, վէ քէյֆիեէթ տէվայիրի պէ-լէտիեէ միւտիրանընտա տախի թէպ-լիտիլ դընընմշ օրմանլէ, իրանը քէյ-ֆիեէթէ իսպիտարը օլունատա։

Վիկնատան Սթամպուլա զաղէ-թասընա քէշիտէ իտիլէն պիր թէ-ռիգրաֆնամէեէ նազարէն, Բուսիա, Արնավուտլար ալէյհինատ իտէճէկի մուհարէպէատ եարտըմ օրմադ իւզ-ըէ, Գարատաղ պէյլինէ նազարէն լեանէ իթմիշ տիր։

Գարատաղ օրատուտու, Արնավուտ-լար թարաֆընտան վուգուի իհթիմալէն օրան մուհաճէմաթա հազըր պուլունմադ իչին, իւչ ֆիրգաեա թազսիմ օլունմուշ տուր։ Պիրինճի ֆիրգա, Պոժօ Բէթրօվիչ իլէ Բէթրօ Վուգօվիչին թահթը գօմանատա-լարընա օլատուզու թազսիրտէ, Տուլչինօ ճիվարընատա մէվզիի հար-պիեէյի իսթիրա իթմիշտիր։ Իբրին-ճիսի Մաղօ Վէրպիցանընդեն թահթը գօմանատասընտա օլուպ, Բօսկօրի-ցատա տըր, վէ իւչունճիւ ֆիրգա Միկիլան Վուգօվիչին գօմանատասը ալթընատա պուլունուպ, Վասօեովիչ եաղընընատա վազը Անտրէեէվիչ նամ մէզզի թատմուշ տուր։

Տուլչինօտա, Արնավուտլարա 3000 քիշիտէն միւրէքքէպ պիր ֆիրգա գուվվէյի իմտատիեէ վերատա իթ-մ. ըլէ, չէհրի մէզքիւրատէ պուլու-նան գուվվէյին մէզատտը 5000 նէ-ֆէրէ պալիզ օլմուշ տուր։ Մի-ճատէլթէն էնինինա ուրմադ իչին, Բոկիս զատա թօրլանմըշ օրան սա-նանմալարընդ գօմանատասընը, միւս-թէլիֆ միլլէթլէրատէն օրան կէմի թայֆէլէրինին այնի կիտատ պիր-լիքատ գարատա չէգմանէպ, նէօ-պէթ իլէ չէգմալարընտա գարար վերմիշլէր տիր։

Պիր սէլամ մատատէսինատէն տօպա-ալ Իթալիա վէ Ավսթրիա ամիրայ-[illegible] հատրեսի օլունմուշ տուր։ Դալիպա Իթալիա ամիրալընդեն Ավ-թրիա ամիրալընը սէլամլամադատա կէօրիւլէն թէէմիւրի, պիր եանլըշ-լըգատան իլէրի կէլմիշ տիր։

Տօղրուտան տօղրուեա Բակիւզա-տան կէլմիշ օրան պիր զաթ, ալէս-սէվիեէ սաքին օրան չէհրի մէզ-քիւր իլէ ճիվարլարը վէ խուսու-սէյլէ Կրավօզա նամ քիւչիւք լի-ման հազդընատա Բաբէլ գաղէթա-սընա ատթիսէքի մանիւմաթը վերմիշ տիր։

«Մի թթէհատա ատնանմանընդեն վի-րուտի իւզէրինէ, Զարատտան վէ պա խուսուս Թրիէսթէսէն պիր չօղ ուֆագ թէֆէք սաթընընդ կէլիպ, վէ քիչիւք սանտալլար սէրուն-տէ պունլար սէյլեար բաղարլար թէէսսիս իտէրէք, ղըրհլարընդ ա-բարարընատա տօպաշմադատա, վէ թայ-ֆէլէրէք մէէքիւրատ, էլպիսէ վէ ա-եաղ գաղը սաթմադատա տըրլար։

«Շիմտիեէ գատար ատնանմանընդեն եայընընդ զաղթմանընատա գարատա չէգմալարը իչին մէէզուսէյէթ վի-րիրմիշ օլատուզու ճիհէթլէ, պունլար տախի պու հալատէն իսթիֆատ իթմէքտէ տիրլեր։ Միճէատէն քիչատա օլունմուշ օրան քիչիւք թէսթիրօ, հէր ադշամ, պէշ սէվիէթին պահրիեէ թայֆէ-լերինէ մէնսուպ օրան հէր բիր թա-պէտէն զաղթմանն իլէ տօրմադատա տըր։

«Հէր սէֆինէսին վիրատի, նէ-զաքէթէ բիտէթէն իւքի կիւն թօր-լար իլէ սէլամլանմըշ տըր։ Հէլէ Բուս վէ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրի տրա տրատա վիրատա իթթիֆլէրինատէն, թօրլար հիչ տուրմադըզընդեն էն-տախթ օլունմուշ, վէ զանն իտէր-սին քի լիմանատա պիր մուհարէպէ-եէ պաշլանըլմըշ տըր։

«Թէքմիլ ատնանմա թօրլանաք-ղընատա, ամիրալ Սէյմուր քէնտի սէֆինէսինատ պիր զիեատֆէթ վի-րիպ, պիլճիմլէ պիլյիւք զաղթ-մանը տավէթ իլէմիշ տիր։ Իթա-

Դալիպա Իթալիա ամիրալընդեն Ավ-թրիա ամիրալընը սէլամլամադատա կէօրիւլէն թէէմիւրի, պիր եանլըշ-լըգատան իլէրի կէլմիշ տիր։

Տօղրուտան տօղրուեա Բակիւզա-տան կէլմիշ օրան պիր զաթ, ալէս-սէվիեէ սաքին օրան չէհրի մէզ-քիւր իլէ ճիվարլարը վէ խուսու-սէյլէ Կրավօզա նամ քիւչիւք լի-ման հազդընատա Բաբէլ գաղէթա-սընա ատթիսէքի մանիւմաթը վերմիշ տիր։

«Մի թթէհատա ատնանմանընդեն վի-րուտի իւզէրինէ, Զարատտան վէ պա խուսուս Թրիէսթէսէն պիր չօղ ուֆագ թէֆէք սաթընընդ կէլիպ, վէ քիչիւք սանտալլար սէրուն-տէ պունլար սէյլեար բաղարլար թէէսսիս իտէրէք, ղըրհլարընդ ա-բարարընատա տօպաշմադատա, վէ թայ-ֆէլէրէք մէէքիւրատ, էլպիսէ վէ ա-եաղ գաղը սաթմադատա տըրլար։

«Շիմտիեէ գատար ատնանմանընդեն եայընընդ զաղթմանընատա գարատա չէգմալարը իչին մէէզուսէյէթ վի-րիրմիշ օլատուզու ճիհէթլէ, պունլար տախի պու հալատէն իսթիֆատ իթմէքտէ տիրլեր։ Միճէատէն քիչատա օլունմուշ օրան քիչիւք թէսթիրօ, հէր ադշամ, պէշ սէվիէթին պահրիեէ թայֆէ-լերինէ մէնսուպ օրան հէր բիր թա-պէտէն զաղթմանն իլէ տօրմադատա տըր։

«Հէր սէֆինէսին վիրատի, նէ-զաքէթէ բիտէթէն իւքի կիւն թօր-լար իլէ սէլամլանմըշ տըր։ Հէլէ Բուս վէ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրի տրա տրատա վիրատա իթթիֆլէրինատէն, թօրլար հիչ տուրմադըզընդեն էն-տախթ օլունմուշ, վէ զանն իտէր-սին քի լիմանատա պիր մուհարէպէ-եէ պաշլանըլմըշ տըր։

«Թէքմիլ ատնանմա թօրլանաք-ղընատա, ամիրալ Սէյմուր քէնտի սէֆինէսինատ պիր զիեատֆէթ վի-րիպ, պիլճիմլէ պիլյիւք զաղթ-մանը տավէթ իլէմիշ տիր։ Իթա-

Վիկնատան Սթամպուլա զաղէ-թասընա քէշիտէ իտիլէն պիր թէ-ռիգրաֆնամէեէ նազարէն, Բուսիա, Արնավուտլար ալէյհինատ իտէճէկի մուհարէպէատ եարտըմ օրմադ իւզ-ըէ, Գարատաղ պէյլինէ նազարէն լեանէ իթմիշ տիր։

Գարատաղ օրատուտու, Արնավուտ-լար թարաֆընտան վուգուի իհթի-մալէն օրան մուհաճէմաթա հազըր պուլունմադ իչին, իւչ ֆիրգաեա թազսիմ օլունմուշ տուր։ Պիրինճի ֆիրգա, Պոժօ Բէթրօվիչ իլէ Բէթ-րօ Վուգօվիչին թահթը գօմանատա-լարընա օլատուզու թազսիրտէ, Տուլչինօ ճիվարընատա մէվզիի հար-պիեէյի իսթիրա իթմիշտիր։ Իբրին-ճիսի Մաղօ Վէրպիցանընդեն թահթը գօմանատասընտա օլուպ, Բօսկօրի-ցատա տըր, վէ իւչունճիւ ֆիրգա Միկիլան Վուգօվիչին գօմանատասը ալթընատա պուլունուպ, Վասօեովիչ եաղընընատա վազը Անտրէեէվիչ նամ մէզզի թատմուշ տուր։

Տուլչինօտա, Արնավուտլարա 3000 քիշիտէն միւրէքքէպ պիր ֆիրգա գուվվէյի իմտատիեէ վերատա իթ-մ. ըլէ, չէհրի մէզքիւրատէ պուլու-նան գուվվէյին մէզատտը 5000 նէ-ֆէրէ պալիզ օլմուշ տուր։ Մի-ճատէլթէն էնինինա ուրմադ իչին, Բոկիս զատա թօրլանմըշ օրան սա-նանմալարընդ գօմանատասընը, միւս-թէլիֆ միլլէթլէրատէն օրան կէմի թայֆէլէրինին այնի կիտատ պիր-լիքատ գարատա չէգմանէպ, նէօ-պէթ իլէ չէգմալարընտա գարար վերմիշլէր տիր։

Պիր սէլամ մատատէսինատէն տօպա-ալ Իթալիա վէ Ավսթրիա ամիրայ-[illegible] հատրեսի օլունմուշ տուր։ Դալիպա Իթալիա ամիրալընդեն Ավ-թրիա ամիրալընը սէլամլամադատա կէօրիւլէն թէէմիւրի, պիր եանլըշ-լըգատան իլէրի կէլմիշ տիր։

Տօղրուտան տօղրուեա Բակիւզա-տան կէլմիշ օրան պիր զաթ, ալէս-սէվիեէ սաքին օրան չէհրի մէզ-քիւր իլէ ճիվարլարը վէ խուսու-սէյլէ Կրավօզա նամ քիւչիւք լի-ման հազդընատա Բաբէլ գաղէթա-սընա ատթիսէքի մանիւմաթը վերմիշ տիր։

«Մի թթէհատա ատնանմանընդեն վի-րուտի իւզէրինէ, Զարատտան վէ պա խուսուս Թրիէսթէսէն պիր չօղ ուֆագ թէֆէք սաթընընդ կէլիպ, վէ քիչիւք սանտալլար սէրուն-տէ պունլար սէյլեար բաղարլար թէէսսիս իտէրէք, ղըրհլարընդ ա-բարարընատա տօպաշմադատա, վէ թայ-ֆէլէրէք մէէքիւրատ, էլպիսէ վէ ա-եաղ գաղը սաթմադատա տըրլար։

«Շիմտիեէ գատար ատնանմանընդեն եայընընդ զաղթմանընատա գարատա չէգմալարը իչին մէէզուսէյէթ վի-րիրմիշ օլատուզու ճիհէթլէ, պունլար տախի պու հալատէն իսթիֆատ իթմէքտէ տիրլեր։ Միճէատէն քիչատա օլունմուշ օրան քիչիւք թէսթիրօ, հէր ադշամ, պէշ սէվիէթին պահրիեէ թայֆէ-լերինէ մէնսուպ օրան հէր բիր թա-պէտէն զաղթմանն իլէ տօրմադատա տըր։

«Հէր սէֆինէսին վիրատի, նէ-զաքէթէ բիտէթէն իւքի կիւն թօր-լար իլէ սէլամլանմըշ տըր։ Հէլէ Բուս վէ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրի տրա տրատա վիրատա իթթիֆլէրինատէն, թօրլար հիչ տուրմադըզընդեն էն-տախթ օլունմուշ, վէ զանն իտէր-սին քի լիմանատա պիր մուհարէպէ-եէ պաշլանըլմըշ տըր։

«Թէքմիլ ատնանմա թօրլանաք-ղընատա, ամիրալ Սէյմուր քէնտի սէֆինէսինատ պիր զիեատֆէթ վի-րիպ, պիլճիմլէ պիլյիւք զաղթ-մանը տավէթ իլէմիշ տիր։ Իթա-

լիա ամիրալը տախի ֆէբռաարը կիւ-նիս պէօյլ պիր զեւաֆէթ վերիպ, բէֆիդէբէնի տավէթ իթմիշ ալիր։ Ավսթրիա վէ Ռուսիա ամիրալլարը-նըն տախի բէֆիդէբէնին նէզաքէթ-լերինատէն կէրի գարմաեաճագլարը շիւպհէսիզ ալիր։ Էն սոն զեւաֆէթ, Ֆրանսա ամիրալը թարաֆընատան քէշիւտ գելընաճագ տըր։»

Գօրէսբօնատան Բոլիթիգ զաղէ-թասընին պէեանընա կէօրէ, տէվ-լէթլէր քէնտի պէյնէրինտէ, հէր կիւնա հարէքէթի միւնգէրիտէն քէֆը եէա իթմէք իւզրէ, պիր միւշ-թէրէք բրօթօղօլ իմզալաեըպ, պու սուրէթլէ, Տուլչինօ մուվաֆէհէ-սինտէ պուլունան միթրէհատ ատ-նանմանընը իճրա իտէճէկի նիւմայիշի պահրիտէ էն սոն օրան մանինին էօ-նիւ ալընմըշ տըր։

Անթիվարիտէն խապէր վերիրսի-կինտէ կէօրէ, Լէյա դումբանեասը-նընն Սէն-Կուխմօ նամ վապօրու, Գարատաղ պէյինին էմրինտէ իհալէ գելընմիշ տըր։

Գօրէսբօնատան Օթրիշէն զաղէ-թասընին պէեանընա կէօրէ, տատ-քիրի նիզամիտէյի շահանէ, Արնա-վուտլարընը սոֆիլարընա կէշմէքատ իմիշլէր։ Ռիզա բաշանընը թահթը գօմանատասընատա պուլունան 10 թա-պուր էֆրատա հէր կիւն էքսիմէքա-տէ իմիշ։

Մէդքիւր զաղէթա, Արնավուտ-լարընը էշղալա մաղամընատա տատ օրունուպ օրունմատաճագլարը մէ-սէլէսի իւզէրինէ պահս իտէրէք, տիւեօր քի, Պապը Այի պունլարը մուհարէպէ գամանէյինինատէն խա-բիճատ թուրթատուղունատան, քէն-տիլէրինէ մէզքիւր իսմի վիրմէքլիք, հաղդէյա Պապը Այիտէ այնատիր. հալ պու քի Պապը Այի, Արնավուտ-լարա օշ իսմի վիրմէյէճէք տիր։ Պինապէրին Արնավուտլար ալէյհին-ատ սուհարէպ ըլմասէք, տէպլէ-թի Այիտէ ալէյհինատէ մուհարէպ իթմէք տիմէք օրատաճագ տըր։

Թայմս զաղէթասը աթիտէքի թէ-լէկրաֆնամէյէրի ախշ իլէմիշ տիր։

Անթիվարի (Պարզ), 15 սեպտ.

Պէն պու սատրհ պուրատա վա-սըլ օրտում, վէ Անթիվարի գօման-մանը յա կէօրիշիմի։ Արնավուտ-լար 6000 քիշիտէն միրէթթէպ օ-տուղլարը հարատ, Տուլչինօ իլէ Տուլչինօատան թատրիպա 12 միլ ու-զաղ օրուզ, տաղի եօլլար իլէ մէր-պութ օրան պէշ սբրա խթիհքեամ-լար իլէ գուվէթլիճէ թահքիմ ի-տիլմիշ պուլունան Մաղուրա նամ ճիպալը միթեսէրսիկ իւզէրինատէ վագը պիր մէվկը տրատընատա թէ-հաշշուտ իթմիշ տիրլէր։ Տէնիզատէն պու խթիհքեամթը թօրա թուրթ-մաղ բէք գօլայ տըր։

Ալընան մալիմանթը մէվսուգաեա նազարէն, Եգօտրա թարիգի իւզէ-րինատ քեային Մարէնկա նամ մա-հէլլատ, Ռիզա բաշանընը թահթը գօմանատասընատա օրտաղ, օն պին նէֆէր ատատքիրի նիզամիտէյի Շա-հանէ իլէ Արնավուտ կէօնիլլիւէրի պուլունմաղատա տըր։ Բաշայի միւ-մայիլէյհին ատատքիրի միեանէսինատ ֆէվգէլատատ խօշնուատուղլուղ օ-լուպ, պունլար, Արնավուտլարընը թարաֆընա կէչէճէքլէրինի թէհ-ատիտ իտիեօրլար։

Ռիզա բաշա, պիճիմիտէ մէվա-գլի հարպիտէնին Արնավուտլար թարաֆընատան էշղալինի մէնն ի-չին, հիչ պիր թէատպիր իթթիխաղ իթմէտեօր։ Պոեանա իլէ Անթիվարի արատընատա պուլունան պիճիմիտէ Արնավուտլար, մուխալիֆէթի ֆըր-գասըյա էշթիրաղ իթմիշլէր տիր։ Հալպու քի Բրէնք Պիպ Տօատա, պիրա վազիֆէ եախօտ ահվալը ճա-բիտէյի թահսին իտէրէք Եգօտրա-տա պուլունմաղատա տըր։ Տուլչինօ-տա քի Օսմանլը ատատքիրի, Իպրա-հիմ պէյ նամընատա պիր քիմսէնին թահթը գօմանատասընատա տըր։ Մա-րէնկատա Օսմանլը վազիտէթի էօյ-լէ պիր հարատ պուլունուեօր քի, Ռիզա բաշա ֆիրիէն պիր իշ կէօրմէտէ միւղթէտիր ատ յիլ տիր, վէ պունա-տան էվվէլքի մուհարէպէլէրատ օ-տուղու կիպի, միւմանիէյհին ատա-քիրի նիզամիտէսինատէն էքսէրիսի Արնավուտ զըեաֆէթի կիյինմէքատ տիրլէր։

Գարատաղլարընը օրտու մեր-քէզինէ կիթմիտ, վէ պաշ գօման-ատան Պոժօ Բէթրօվիչի կէօրտիւմ։ Միւմանիէյհ ըէք կիւզէլ սու-ըէթատ Ֆրանսըգճա թէքքիլիմ իթմէքատիր։ Միւմանիէյհին թահ-թը էմրինատ 6000 ատքէր, ալթը թօր, վէ գամբը իլէ կէօթիրիւ-լիւր իշ տաղ պաթարեատը վար տըր։ Պոժօ Բէթրօվիչ Զէթինէատէն էվամիրէ պէքլէմէքատ, վէ տօս-թանէ սուրէթատ մէսէլէսինին հալ վէ ֆասլ օրունատպիրէճէկինէ գա-նէթլէ չիւպհէ կէօսթէրմէքատ տիր։ Միւմանիէյհին իսթիհսալ իթմիշ օրտուղու մալիմանթ, Օսմանլը-լարին Տուլչինօատան իշ սատթ մէսա-ֆէատ գուվվէթլի վէ մուհիմմ պիր մէվգը թուրթմուշ օրատուղլարընը իս-պաթ իլլէմէքատ տիր։

Անթիվարի եագընընատա
Գարատաղ օրտու մեր-
քէզի, 16 սեպտ.

Պաշ գօմանատան Պոժօ Բէթրօ-վիչ։ Արնավուտլարընը վազիտէթի հադդընատա տօղրու մալիմանթ ալ-մադ իւզրէ, պու կիւն Նակուրա թարաֆընատա իճրայի խթիրչաֆթ իլլէեէճէք տիր։

Տէվէթլէրին, արթըդ գան տէօ-քիւմէեէճէկինատէն տօղատը գամի իսմա օրմատը լաղմ տըր։ Իլք տէֆա իտիլէն ատէշ, մուհարէպէ ալէվլէրինի թէքմիլ Գարատաղ հու-տուտու պօեունա եատաճագ տըր։ Արնավուտլարընը Նակուրատա թուրթ-վիչի իլէրուտէ հարէքէթ իտէմէմէ բ-ւիք հալինէ գօյմադատա տըր, չիւն-քի միւմանիէյհ իլէրուտէ հարէքէթ իլլէատիկինատ, քէնտի սոլ թարա-ֆընը թէհլիքէյէ գօյմուշ օրտուղու կիպի, մուխասրեմթընը տախի գամթի իտիրմէսինատ սէպէպլիէթ վերմիշ օրատաճագ տըր։ Պինապէրին քէնտի օրտուսունա, Թուղտատ վէ տայիր մահէլլէրատ ատատքիրէ իհ-թիատ պուլունտուղու էճիլատէն, չօղլուգ եարարմ ատքէրի կէլէմէ-եէճէք տիր։ Պունատան մատատա Գա-բատաղլար տաղլարատա չատարընը գ-ալարատ, հավանընն սաղուգ վէ ոբճաղինա տատանմամաղլար, վէ ի-տիլէճէք մէսարիֆ ատ աղ վագբթ-տա խապինէյի միլիեէյի թէլէֆ ի-տէր։ Իմանի, Գարատաղլարընը խա-սիմէրի նէյյամթընը, հէր շէյ թէս-հիլ իթմէքատ տիր, վէ թէէխիր ի-տիլէն հէր տատթ մուխթարա իլէ տօլու տուր։

Պուրատա ատքէր բէք կիւ-ղէլ հարատ օրտաղ, իկրի եէրիմ-մէք արզուսինատ պուլունմաղատա տըր, վէ տօնանմալարընը կէրմի-եէթլէ քէնտիլէրինէ եարարմ իտէ-ճէքլէրինի շիւպհէսիզ խատալ իյ-լէմէքատ տիր։

Ամիրալլար, ահվալը հաղբրէ հադդընատա միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ Ալէքսանարա նամ սէֆինէ-ատ թէճէմմիւ իթմիշ տիրլէր. Ֆա-դաթ հարէքէթլէրի իշին պիր խաթ-թը մախասուս իթթիխազընա գարար վիրմէսիքլէրի զանն օրունմաղատա տըր։

Կրավօզա, 16 սեպտ.

Պու կիւն Ալէքսանարա նամ սէ-ֆինէատ ագա օրունան մէճլիսատ, Եգօտրատա վէ Տուլչինօատա մուգիմ էճնէպի գօնսօլօսլարընա, տուրա վա-գրթ կէչիրմէքսիզին ֆամիլիալա-բընը էմին պիր մահէլլէ կէսնատէր-մէկլերի իշին աէրհալ խապէր վերիլ-մէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Պուն-ատան սօնրա միթթէհատ տօնան-մանընն ալմբօյատղու էվամիր տէր-հալ իճրա ալընաճագ տըր։

Եկիւզա, 17 սեպտ.

5000 նէֆր Գարատաղլարը, սէ-վահիլ եազընընատա վագը հուտուտ պօեունատա էհաչիւտ իթմիշ օրուզ, միւխթէլիֆ տօնանմանընն վիրուտա-նէ պէրլէմէքատ տիրլէր։

Ռիզա բաշ, Արնավուտլար իլէ մուհարէպէթմէք իւզրէ թալիմաթ ալուզ իթմիշօրմատընընատան, Կօրի-յատը իսթիր խատպ, կէրի չէքիլ-միշ տիր։

ԷՎՐՕԱ ԻԹԹԻՖԱԳԸ

Էվրօբա զաղէթալարընընն էֆքեա-բընճա, սուչ ու սուլահը ումումիէ ատա խալէլ կէլմէյիպ, մուալլագ-տա օրան մուէլլէրը, տիւէլի մու-ազամանընը իթթիֆագը սահէսին-ատ հալ ու թէսմիսիէ օրունտաճագ տըրլար։ Ժուրնալ ատ Տէպա զաղէ-թասը, պու մատատէէ տայիր զա-եէթ մուհիմ պիր պէնտի մախասուս եազմըշ օյուսպունատան, պունուն զարարը օրտահան տիթիատքի ճիւմ-լէլէրինի թէլճէմէ վէ պէեան իտէ-րիզ։

«Եանկընը թուրթուշատրմադ ի-չին, եալընըզ պիր գըղըլճըմին քի-ֆատէթ իտէնէկի, չօղ տէֆա թէք-լարանմադատա տըր։ Շիւպհէ եօք տուր քի, մէլքիր գըղըլճըմ, մէ-վատաք նարիտէեէ թէսատիֆ իլլէ-տիկինատ, պու պէօյլէ օրատաճագ տըր։ Լաքին մէզքիւր գըղըլճըմ եաշ օտուրու եազմատա քիֆատէթ իթմէեէճէք տիր, վէ հէր տէվլէթէ եազընատան պաղըլըգընատա իտէ, գուրու օտուրատան զիեատ եաշ օ-տուն կէօրիւեօրուզ։ Տէվլէթլէրատէն դանընգըսը տըր քի, քէնտի մէնֆատթը քէնտի պաղչէսինի զէրը իթմէքլիք-տէ օրմանընը, տիկէրլէրինին պաղ-չէսինէ թաշ ատմադատա օրատն։ Ռուսիա՞ մը, հալ պու քի տէվլէթ-զէրինատ թէսատիֆ իթմէսի իհ-թիմալատէն օրան տիւշմէնլէրինատէն եէկլիրմի գամ զիեատ մուխա-թարալը օրան տախկի տիւշմէն-լէրինէ գարշը պիրա մէրհամէթ վէ պիրա ֆասլա ճէնկլէշմէքատ տիր։ Ինկիլթէրրա՞ մը, հալ պու քի տէվլէթի միւշարիէյհա, պիր տէրէճէ տերկիւզէշթ թարաֆընը օ-րան պիր հէյեթի վիւքեյատը չը-գարթըպ, սուրհ ու սուլահ թարաֆ-ընը պունան պիր գապինէթօ իլէ բէք ատա խթիրաճ իթմէքատ տիր։ Ավսթրիա՞ մը, հալ պու քի տէվլէ-թի միւշարիէյհա պու գատար գա-ըբշըգ վէ միխթէլիֆ օրան միլլէթ-լէրի պիր խամուր իթմէքլիքատ պունճա կիւճլիւ չէքմէքատ տիր։ Իթալիա՞ մը, հալ պու քի տէվլէթի միւշարիէյհանընն հրրաբ չան ու թա-մալարը, ֆագրը հալի սէպէպլինատէն մուատթաթ գալմադատա տըր։ Ալ-մանիա՞ մը, հալ պու քի տէվլէթի միւշարիէյհա 1866 վէ 1871 սէնէ-լէրի ֆիթնէսանթլարընը թէշպիհ իթ-մէքլէ մէշղուլ պուլունմադատա տըր։ Նիհանէթ Ֆրանսա՞ մը, հալ պու քի Ֆրանսա հիւմհուրիէթի թէք-միլ վագթիի, կէչմիշ զէմանընն թա-միրինէ սարֆ իլլէմէքատ, վէ պիր թագըմ սէվկիւզէշթլէրէ տախիլ օ-մադատան նէֆրէթ հիսս իթմէքատ տիր։ Ա.ճատա պօրա, տէվլէթի Ա-լիէ թարաֆընատան զուհուր իտէր տէյ՞ մի գգգուլուեօր։ Հալ պու քի տէվլէթի միւշարիէյհա, էն ու-ֆագ բիւզիեարլարընը պիրէ մալը քէնտիսինէ գաչա օրատաղընը պիր-տիկինատէն, պիր թագըմ ֆուրթու-նատար չըգարմադ խթէմէեէճէք տիր։ Պապը Այի պիր թագըմ մու-հարիպլերինն ճէնկէ թուրթուշմադ-ընատան սագընատաճագ տըր, զիրա պունլարընն կերուատ Պապը Այիտէն թագմինատ խթէեէճէքլերի մու-հադդագ տըր։ Ֆրանսա, Ինկիլ-թէրրա վէ Ռուսիա իթթիֆագը, եախօտ Ավսթրիա վէ Արմանիա իթ-թիֆագը, հէր պիր չէյ տիմէքտիր, վէ չու թէհտիտամիզ իհթիմալատ, տա-հա զիեատէ թէհտիտամէր սահիհ-լիքլէր օրմադըգ բատատէսինէ կէլ-տիքլէրինատ, պու իթթիֆագընն իճ-բայի հարէքէթատէն տուր օրատաղը զանն օրունատպիրիր։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՈՒ ԿԻՏԻՇԻՆ ՍՕՆՈՒ ՆԷ՞ՏԷ ԳԱՐԱՐ ԳԸԼԱՃԱԳ ՏԸՐ

Զաթէն էհլի տիգգատ օրան զաթ-լար, միլէթիմիզին կիտիշինին չար-բըգըզընը կէօրտիւքճէ, վէ թիւրք-ճէ զաղէթալար իլէ պիրիմ զաղէ-թալար պէյինինատ աչըմբշ օրան մուզիրը միճատէլաթը օգուտուղ-ճա, տիւչարը էսէֆի աղիմ օրմադ-տա իլքէն, պիր տէ արզ ասընատան, Փրկիչին էթմէյինին քէսիլմէսի է-լեմպաշ խապէրինի ատքշար տըր։ Վէ հէնուզ պունտան պիր չարէսինէ տայիր իսմա վէ միժատ պէքլէ-մէքատ իքէն, պիր տէ արզ ասընատան, ճանիպի Պապը Այիտէն, ըէս-մի թահրիրատատա, էրմէնիստան լուզէթինին իսթիմալինին մէնկիլ, էօյլէ խալգ իշլերինէ գարշըմասընը-ճայիզ օրմատաճագընընն, Ներսէս Սրբազան հաղէթլերինէ, թահրի-բէն ինսթար գելընմասընընն մուճիպի էսէֆ օրատաճագ հատատիսինի, զաղէ-թալարատա պու հաֆթա օգուտուշ, վէ տահա զիեատէ տիշարը թէէս-սիֆ վէ էնտիշէ օրմատա պաշլամըշ-լար տըր։ Չունքի, տրթրգ թօրպա-տաքի եիւզ մէյատատա չըգաք, Պապը Այինին, բատրիգխանէմիզ հադ-դընատա տէրքեար օրան, վէ եիւզ-լերճէ սէնէատէն պէրու տէվամ ի-տիպ կէմէքատ պուլունան հիւանի թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթին մահվ օրմատա պաշլատըգը զահիրէ չըգ-մէ հէս ոբէս ատատար։

Հէր աղըիլ ու քեամիլ տատամն, տաղը իրէր վէ գալպի չէհատէթ ի-տէր քի, պիրիմ միլէթճէ բահաթ վէ մէնֆատթըմըզ, տէվլէթի Այիյէ-նին բահաթընա վէ մէնֆատթընա պաղը օրատաղատան պաշգա, պաղա վէ սէատէթի հալիմիզ տախի, քէ-զալիք տէվլէթի միւշարիէյհանընն պաղա վէ սէատէթի հալինէ միհ-թաճ պուլունմադատա տըր։ Նէ պիրզ պու միլքի վէ պու վաթանըմըզը պըրաղըգ կիտէպիկրիրիզ, վէ նէ ատ տէվլէթի Այիյէ պիզատէն մահրումիյ-յէթի, վաթանճա պիր էյիլիք տատ խէպիկիր, վէ պունատան տա աշի-քեար սուրէթատ նէշէթ իտէր վէ անպաշբըր քի, պիրիմ իշին էլզէմ, միֆիտ վէ հաթթա լապիտատ օրան չէյ, տէյիլ պէյնիմիզատ պիրիւ-տէթ վէ տատմի էմնիյէթ պուլուն-մասը տըր, իլա, հիւանի մէվտա-տէթ, էմնիյէթ վէ խալիսէթի թամ-մէ պուլունմասը տըր։

Վադատա, հէվսիմիզ պիրմէքատ վէ նիհայատ տա էյլէմէքատիյզ քի, նայիլի բահաթ վէ սէատէթի հալ օրմադ իշին, էնվայի խպահաթ ի-ճրասընա իհթիեաճը շէհարիմիզ վար տըր տէյ, վէ պու իհթիեաճը, եալընըզ Էրմէնի, վէ Ռում, վէ Եէ-հուտի հիսս իթմէյիպ, իլա պիզ-զաթ հէր ճիհնս Իսլամդար, վէ հաթ-թա պիզզաթ հիւքիւմէթի Սէնիյյէ տախի հիսս էյլէմէքատ տիր։

Պու էյի, լաքին, էկէր տօղրուեաս սէօյլէմէքլիք, պիր խէթա սաբիր-մադ խէ, պիզ պու պատաէ իքի թարաֆը պիր թագսիրատ կէօր-մէքատէյիզ, վէ պու թագսիրատ օլ գատար նազիք, վէ օլ գատար միհնիք պիր հալատ տիր քի, էկէր էվվէլա պունուն պիր հալլ ու թէս-վիյէսինէ, նէզաքէթ տայիրէսինատ պիր չարէ ախշիհիլիպ պուլուն-մադ խէ, միբատա վէ արզու օրու-նան իսպահաթն սահիհէն իճրասը տէյիր։ Իսա, Խիատա ալիմ, պաշ-լանկըճը պիրէ գալայ վէ գալպի օ-լամատեաճագ տըր։

Իյզահ խէլիմ պու զայէթ էլ զայէ նազիք նօգթաեը։

Իսլահաթը լաղմէնին էսասը, մութլադ սուրէթատ միսավաթը քեամիլ, վէ էմնիյէթի թամմէ, վէ սատալէթի մութլադ օրմալը տըր, պաշգա տիւրլիւ օրամադ. եօգսա, իշլէր եէնէ էսկի համմամ, էսկի թաս հալինատ գամմադլըգ, եանի Իսլամլարընն պիր միլլէթի հաքիմէ, վէ միլլի սայիրէնին տախի պիր էհալիյի մահքիմէ հալլէրինատ գալ-մալարը իպթիդա իտէր։

Միլքիմիզատ իսլահաթը լաղմէ-նին իճրասը իշին, էօյլէ միսալիմ վէ զայրի միսալիմ, վէ Ռում, Էրմէնի, վէ զայրիհիմ լագբրարլարը վէ ֆարգլարընընն, պիթիւն պիթիւն մահվիյա, հէր էհլիյէթ ու լիեա-գաթընն, հէր բիթպէ, հէր մէանէա վէ հէր մէէմուրիյյէթէ չաղրըլմա-աը վէ իսթիխսամ պույրուլմասը իպթիդա իտէր, վէ պունուն իշին տախի, էմնիյէթի քեամիլէ պու-լունմասը լաղմ կէլիր, վէ էմնիյէթի քեասիլէտ, պէօյլէ Իսլամլարընն, քէլ եվվէլ հաքիքի թասլամասը-յա օրմանատաճագը միսիլու, Ռում-լարընն, Էրմէնիլէրին, վէ միլէլ վէ ազվամը սայիրէնին տէ, էօյլէ պի-րէր թարաֆա պաշ չէքէրէք, վէ հէր միլլէթ անճագ քէնտի մէն-ֆատաթը միանֆէրիտէսինի տիւշին-մէսիյլէ օրամադ. օր հատէ, թա-պիսթիյլէ, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ, հիչ պիր միլլէթէ էմնիյէթ իտիպ տէ, իճրայի միսավաթը վէ ատալէթի ճայիզ կէօրէմէզ. զիրա, թապիա-թը պէշէրիյյէյ վէ եախօտ ազլէ դարշը տըր, տէյլ այրը այրը վէ կիզլի վէ էհլի էֆքեար ու իտատա վէ նէյլէթ ու մադոեատ խըրամէթ իթ-մէքատ օրան, վէ միլեօնլարճա նու-ֆուսլարատան միբէթթէպ պուլու-նան պիր չօղ միլլէթլէր վէ գամմ-լար պէյնինատ, հաթթա իբի քի-շինէն իսպարէթ պուլունան գարը գօճա վէ գարատաշ գէզգարատաշ պէյնինատ պիրէ, խալիսէթ վէ սբադ ու սատագամ պուլունմասընընն, էմնիյէթ, միսավաթ, վէ սատալէթ միմքին օրամադ։

Էվվէթ, թէքմիլ միսավաթ ի-չին, թէքմիլ էմնիյէթ պուլունմա-սը, լապիտատ տիւր, պաշգա տիւր-միս օրամադ. վէ տէյլ եալընըզ Թիւրքիատքընդատա, իլա, հիչ պիր տէվլէթատ օրամադ, իշթէ էն գի-եատ հաբրիյյէթի վէ միսավաթը սէվէր տէյի թահսին օրունան Ինգ-կիլթէրրա տէվլէթի, էմնիյէթի քեամիլէսի օրմասընը էճիլատէն, նէ Իրանատատա, վէ նէտտէ Հինդիստատ, թէքմիլ միսավաթը իճրա իթմէք-տէ տէյլ տիր, քէզալիք Ֆրանսա տէվլէթի, հալէա ճէզայիրատ, մի-սավաթը քեամիլէյի ճայիզ կէօր-մէքատ տէյլ տիր. մէկէրչի ճիղ-վիթլէրին, սէրպէսթ Ֆրանսատան թարա խարմէլէրի զուրմբեարլը-ղընա հադդ ու սէպէպլիյյէթ վի-ըէն չէյ, Ֆրանսա ճիւմհուրիյյէ-թինին էմնիյյէթսիզլիկի, եանի ճիզվիթլէր հաղդընատա տէրքեար օրան չիւբհէսի տէյի՞լ մի տիր։ Մէ-կէրչի Արմանիատա վէ Ռուսիատա, միսավաթը քեամիլ իճրա խալիլ-պիմէքատ՞մի տիր։

Պիզ պիր թարաֆատան միսավաթ պաղբրաբաղըզ հատէ, տիկէր թա-բաֆատան տախի, սատագաթըմըզ ալէյհինատ, պիթիւն պիթիւն չիւբհէ միրմէքատյիզ, չունքի հէր միլլէթ, այրը այրը մէնֆատթ նի-շանկեատիրը թուրթարագ, այրը այրը խպահաթ, վէ այրը այրը խմ-թիեազաթ խահիշ վէ խատատաբընատա պուլունմադատաեըզ, վէ պու թավր ու հարէքէթիմիզլէ տէ, պիթ-թագի. Թիւրք վէ Իսլամ միլլէթ-լէրիզլէ, հիւքիւմէթի Օսմանիյյէ-նին, էմնիյյէթսիզլիկինէ հաղդ ու սէպէպլիյյէթ վերմէքատյիզ։

Պու խուսուսս թատրգ խիճի չօգ միայլաը կէթիրէպկիր խէք ա, գբսսա քէսմէք իչին, եալընդ պիր իքի միսալ իլէ իգթիֆա իաելիմ։ Պուլղարլար այը հիւքիւմէթ բէյատա իթտիքլէրինա է, չօգ եէրլէրատէն Իսլամլարը թարա իթտիկէր, վէ հէր եէրատ էքսէրիյէթի նուֆուսուն Պուլղար օլմասը գպիտէսինի թութարագ, քէնտի միլէթատաշլարընէն թօր գալմասը նա չալըշալար։ Հիւքիւմէթի սէնիյէ պունու կէօրսիւ, վէ պու տէրուտէն նասիհաթ ալը։ Պիրտէ էօթէտէն, պիղիմ պաղը ճահիլէրիմիզ, Ինկիլթէրրա իլէ Ռուսիա արասընտա տէօնմէքտէ օլան կիզլի վէ պիւյուք պիր բօլիթիգաեա վէ սիլէ վէ սէրմայէ օլմագտա օլան էրմէնի վէ էրմէնիսթան լուղէթլէրինատէն թահրիք օլունարագ, վէ մահզա պիղիմ իչին պիր թասահուպ վարարը զանընտա պուլունարագ, էլէնտիլէր, թէլէնտիլէր, քէնտի քէնտիլէրէ կէլին օլուլար, վէ էրմէնիլէր սանէրատա չօգ տուր իտտասընը, ահմագճա մէյատանա աթարլար, պունուն իւղէրինէ, նասրլ քի սէօյլէտիք, տէվլէթ զաթէն թէճրիպէ տէրսինի տրմբշ իսի, թիւրք զաղէթալարը վէ թիւրք էհալիսի տախի ուեանտը, վէ էթրաֆա, թատիաթիյլէ տէօրթ կէօզ իլէ պագմատա պաշլատը, վէ հիւքիւմէթի սէնիյէ թարաֆընտան, էրմէնիլիք զիւեատ պուլունան մահէլէրէ, պինէրճէ մուհաճիրլէր կէօնտէրիրմէկէ պաշլանընլար, նասրլ քի, պըրագալըմ պաշգա մահէլէրի, հաթթա պու կիւնլէրատ, եալընդ Սիվաս սանճաղընա, գբրդ պին նէֆէր մուհաճիրին լինտիրիտիկի, զաղէթալարատա օգունմագտա տրը։

Վէ պու թարիգի եալընդ Պապը Պալ Թուլթմանեզ, իլա Ռուսիա տէվլէթի տախի այնի թարիղի թուլթմուշ, վէ Գարսը պալբպտան սոնրա, էթրաֆտան թօբլանան էրմէնիլէրի դապալ իտէրէք, խալի թօբրագլարը թէվզի իտէճէք եէրատ, մուզայիրի օլարագ, թա Գավգասիա տալլարընտան պաշգա գավմար էնտիրմէք, վէ մէգբիր թօբրագլարը ծնարա թէվզի իթտիրմէք տիր։ տիմէք տիր քի, օլ թարաֆլարատա, էքսէրիյէթ իւղրէ պուլունան էրմէնիլէր արասընա, միլէլի ոայիրէ եէրլէշտիրմէքլիկի էհմիյէթատէն ատա իթմիշ տիր։ չինընքի, պիղիմ ալրբղրմբզ խուսուսի վէ սահիհ մուիւմաթլարա նէզարէն, պիղատէն պաղը ճահիլէր, օլարարատա տախի, պաղը էնի պօեուտս ույմագ լաղբրտբլարատա պուլունատուգլարընտան, միլէթճէ զարարըմզդա սէպէպկյէթ վիրմիշլէր տիր։

Հիչ շիւբհէմիզ եօգ տուր քի, պաղը ճահիլէր, պիղիմ պու միւթալատմբզը օգուտուգլարընտա, մէկէրչի զայրէթի միկիյ վէ վաթանկյէ իլէ, մքնթարկյէթ, հուրիյյէթ, վէ իսթիղլալիյէթ արզու վէ նիյէթի թապի ատյի՞ մի տիր, մէկէրչի պիր խէթա՞մը արբ ատյէճէքլէր տիր։

Պիզ օ եօրատա չօճուգճա լաղբրտբլարա պաշգա պիր ճէվապ վրմէյիպ, եալընդզ շու գատտար սէօյլէրիզքի, վագտա, արզու, զայրէթ վէ նիյէթ թապի տիր, լաքին հէր արզու, զայրէթ վէ նիյէթ ատ մագալ վէ մաղպալ սանբլամազ, հէր իշատ վէ մաղսատատ պիր ադրլ վէ պիր հիսապ վէ իհթիմալ պուլունմալը արբ։ վագտա պիր էրմէնի զաղէթանքրը օլմագլըղա արզուլէյիպ չալըշմազլըգ ճայիզ տիր էմմա, Բօչիտա կիպի զէնկին օլմագլըգ նիյէթիյլէ, պիր էրմէնի զաղէթանքրը օլմագլըղը տիւշինմէքտիր ճայիզ օլամազ, օլ վագթի պուտալլըգ խարմիշ օլուր։ վէ պինտպէրին, չօգ եաշամագլըղը արզու իտիպ վէ զայրէթ իթմէքտիր ճայիզ տիր էմմա, պին պէշ եիւզ սէնէ եաշամագլըգ արզու վէ զայրէթինատ պուլունմազլըգ տա մէճնունլուգ տուր։

Թիւլասայի քելամ, պիղիմ միլլէթճէ կիտիշիմիզ, պու չարբզլըգլարը քեաֆֆէսինի միւշթէմիլ պուլունմագտա արբ։ կիտիշիմիզին նէ հալատ օլմասընա նէ պագտան վար արբ վէ նէ ատ սօրան։ Քի՞մ պագգզպ քի՞մ սօրաճագ արբ։ Էկէր Ընդհանուր ժողով պագզպ սօրաճագ խսէ, անընն նէ ադընընն իչի տիր վէ նէ ատ ֆիլրրինին, նէ վաղիֆէսինատէն տիր վէ նէ ատ մէրտգընատա, անընն վաղիֆէսի վէ մարիֆէթի, գուրա վիրմէք վէ գուրա ալմագ, վէ դբրդ էլի քիչի պիր արատա կէլէրէք, վէ եէսի սէքիզ դաթ չէքմիշ օլմատատ աճագ արբ։

Մէրգումէ իշ պու միւլահաղաթ ատրեատընա տարմշ իքէն, պագթէթէն եանընտան սէրթ վէ գագտ պիր սէս իշտիրիպ, մէգքիր սէս չու սէօյլէրի թէլէֆիֆուզ իթտի։

—Է՛հ, պանա պագսանա գօճա դարը, նէ՞ իշին պու գատտար վագթատան պէրի տիր, շու պիւեիւճիւնիւն խանէսինէ տիգդաթլէ պագբեօրսունուզ։ Եօգսա սիզ տէ չէյթանընն արգատաշլարընտան պիրի՞ միսինիզ։ Ա՜հ ապա սիզ, ճիւմատ իրթէսի կիճէլէրի պէյիկրէ սիւար օլարագ, պիյիւճիւլէրին մահէլի իճթիմայերինէ կիտէնէլբատէ՞ն միսինիզ։ Էկէր էօյլէ իսէնիզ, սագընընընզ քէնտինիզի, զիրա պիր կիւն տէյլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, սիզին պաշընընզա տախի Կուլուն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ կիպի պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք տիր։ Պիլի՞ր միսինիզ, պիյիւճիւլիւքտէն մուհասէնատ հասրլ օլմազ։ Շէյթան էօյլէ պիր էֆէնտի տիր քի, քէնտի խատէմէսինէ գալպ սիքքէ թէէտիեէ իտէր, վէ շու գբրմբզը էվի պիր եըզբն սանան կիպի քիլ իտէն, պիզզատ չէյթան օլմուշ տուր։ Պէն օլ մէնզարէտէ հաղբր պուլունուզմանան, կէօզլէրիմ իլէ կէօրսիւմ, վէ պէնիմ իլէ պիրլիքտէ պէշ եիւզտէն զիւեատ ատէմիէր տախի կէօրտիւլէր։

Բէրին պու սէօզլէր իւղէրինէ կէօզլէրինի եօգարը գալտրրաը, վէ գալտրրաը, պօշ լաղբրտբլար, հօրօղ ատօյիւշիւ իճրա իթտիրմէքլիք, վէ սէյրինէ մանյիլ օլարագ եա էյլէնմէքլիք վէ եախսա ուեումազլըգ տբր, հէլէ վիճատանլարը ատա բէք բահաթ արբ, չինքի ալթը սէնէ եվվէլ գուրալար վիրտիկէր, պիր բաթրիդ տիքտիկէր, վէ պատէհու ատա, «պիզիմ սանա քէմալ էմնիյէթիմիզ վարարը, ատան պիզէ եէչմէ, պիզի բահաթ պրագ ատա, վար նէ իսթէր խսէն եաք, վէ էկէր պիրի չբգարատա, սէնին եարաբգլարընտան պիրինէ պիլէ մանէա վիրճէճէք օլուր իսէ, պիզ պուրատա հաղբրբզ, անինատ էլլերիմիզի վէ պաշլարըմբզը գալարբրարագ, վէ թէքմիլ վիճատիմիզի ատրտարագ, էմնիյէթ վէ մէմնունիյէթ գուրատը վիրտիքտէն պաշգա, քէմալ թէշէքքիր գուրատը պիզէ վիրիրիզ...» ատտիլէր, նասրլ քի ատ պու կիւնէ գատտար էօյլէճէ տէվամ էյլէմէքտէ տիրլէր, վէ տիքտիրլէրի բաթրիդ էֆէնտի հաղբէթլերի ատ, վագտա քէնտիլէրի քիւչիք տիւշիւրմէտի, էմնիյէթլերինի դալբզը դալբզընա իճրա էյլէտի, նէ արգասընա պագտը վէ նէ ատ էֆնիւնէ, «ամատամ սէնատ, պանա միւսատատէյի քեամիլ վիրիրմիշ տիր, միլլէթ տիմէք, պէն տիմէք տիր, վէ քիլիսէ մէճլիս, վէ հէյեէթ տիմէք տախի, պէն տիմէք տիր» ատտի, վէ խոթէտիկի կիպի սատը սատուրտու էքտի պիչտի, ատրը վէրտի, քէստի տիքտի, եուտու թէքտի, քէչէ եարտը, քէչէեի տիթտի եուն եարտը, վէ խսթէտիկի շէքլի վէ ըէնկի վիրէրէք պիր քիլտահ եարտը թէքմիլ միլլէթին պաշընա կէչիրտի...։ Էվվէթ, միւշարիլէյհ, միլլէթիմիզի չօգ կիւզէլ սուբէթատ խտարէ էյլէտի, խսթէտիկի վագթի բաթրիկիմ ատտի, խսթէտէտիկի վագթի ատէյիմ ատտի, խսթէտիկի գատտար խսթիֆա իթտի, խսթէտիկի գատտար կէրի ատրը, խսթէտիկի կիւն քէյֆիպզ օլտու, վէ խսթէտիկի կիւն ատ սազատը։ Վէ իշթէ պու հիքմէթ, պու քէրէմէթ, վէ պու միւճիզէրէրի սայէսինատ տիր քի, Էրմէնիճէ լիսանատա նէ գատտար պիսիւք սրֆատ վար խսէ գազանատ, բարձրաշնորհ օլտու, Աստուածաշնորհ օլտու, պատուական պատուական օլտու, շնորհալի օլտու, իմաստուն օլտու, վէ տահա չօգ շէյլէր օլտու, լաքին, չօգլարբն շէհատէթինճէ, հէյլէ տիպլոմատիզդա, տէյիլ Թիէրի, Պիզմարգը, իլա Կօրչագօֆու պիրէ գալաճ գալաճ կէչտի։ Վէ իշթէ մէգքիւբ տիպլոմատիզդը սայէսինատ տիր քի, իքի սէնէատէն պէրու, Պապը Ալի նէզտինատ բաթրիդխանէ-միզի մահճուպ զբլաք... սիթէմիրէ ուզրատտ, թէհլիքէլէր հաղբրբաթ, վէ զայրիհիմ, վէ զայրիհիմ։

Քաղաքական վէ Կրօնական ժողովլարբմզա կէլինճէ, սայ քի հիչ պիր իշէ դարբշարգլարը եօգ կիպի տիր, վէ հաղգլարը տա վար տբր։ չինքի Ներսէս սրբազան հաղբէթլերինին եալընզ խիմիլրի վէ կէօլկէլերինին, տէյիլ պիզի, իլա պիզիմ կիպի պիր գաչ միլլէթլերի հիւանի խտարէյ միւգթէտիր պուլունմասընա, քեաֆֆէյի Պիզմարգ դաֆալը տիպլոմատլարբմզ չէհատէթ իթմէյատ տիրլէր։

Հէր քեամիլ զաթէն ադը չէհատէթ խաէր քի, հիւքիւմէթ իլէ թէբրիշմէքլիկ չբգրշմազ ատյիլ, սուֆաճբգ պիր պիւրատէթ վէ ատէմի էմնիյէթ սէպէպկյէթ վիրմէք պիլէ քեարբ ադբլ ատյիլտիր։ հիւքիւմէթ իլէ զբատաշմազլըգա չբգանընն վէ եախսա ճիւրատ խատէնին, պիր մագսատ վէ պիր կիւմէնէճէք տալը օլմալը արբ, վէ օլ վագթի տա աչբդատան աչբզա մէյատանէ աթբլարագ, եա սիլա, վէ եա տա բարմազ դաբու, տիմէլի տիր, Եանի, օրտուլարը վէ տօնանմալարը դարշը պէ դարշը կէթիրէրէք, եա զալէպ խտիպ, վէ եախսա մահվ օլմագլըգը կէօզէ տրմալը արբ։ Եօգսա սատատաթի վէ խալիսէթ իւղրէ կէչինմէքի եաշամալը արբ։ Էօյլէ էօթէքինին պէրիքինին, քէնտի բօլիթիգալարընա տայիր օրան իշլէրինատէն վէ լաղբրտբլարընատան, վէ հաթթա էյլէնմէ վէ խսթիհզալարընատան, չօճուգ միսիրու խէեալ վէ իմիա չբգարարագ, բօլիթիգա բէրատէսի կէրմէքլիկ, վէ բօլիթիգա խէեալը օյնատմազլըգա չբգըշմազլըգ, պիրմէյէրէք, թէքմիլ պիր միլլէթին խալարընը մուճիպ օյմագ արբ։

Շու եա պու բաթրիդ, վէ եախսա շու եա պու զաթ, միլլէթ նամընա պիսիւք խէթալար իշլէրիր։ վագտա քէնտիլէր պիսիւք պիր զարար չէքմէղէր, հալ պու քի, օլ միլլէթին հէր պիր ադատը, պիսիւք քիսիւք, կիզլի վէ աշիքտար, տօղրուտան վէ տօլաեբատան, մատան վէ մանէվի սուբէթտէ, խայլի վագբթլար զարարընը չէքէրլէր։

Իշթէ պու կիւնլիւք սաղթ պու գատարբզբզ սէօյլէյէրէք, տէրիզ քի, ադբ օլան տիւշիւնմէյլի, վէ գալպի օլան պու միլլէթի ատբմալը արբ։

* *

Զարշէնպիհ կիւնքի նիւսխէմիզատ, Փրկիչ իշին ալընան օտունուն թարթքսընատա խիսանէթ վուգուս պուլատուգունու, մէսմուսթա նաղարէն, մաթէէսիֆ պիլտիրմիշ խսիք։ Սօնրատան թարաֆընմզդա վիրիլէն մանիմաթը մէվսուգատա կէօրէ, վագտա, մէգքիր խայրաթխանէյէ, 601 չէքի տէյի թէպիմ օլունան օտուն, սօնրատան թարթբլարընատա, սահիհէն 390 չէքի կէրմիշ խսէ տէ, պու զատատարբզդատա, Փրկիչ մէէմուբլարընն մէտխալի եօգ խմիշ։ զիրա, ասբլ խբրսընզբզ թուրշուսունու զուլան, օտունու կէթիրէն դաեբզ, վէ եախսա օտունուն սահիպի թարաֆընատան, թարթբլբզ թէէլիմնէ թայէին գբլբնան պիր Հայ իլէ, խսկէյէ մէէմուրու օրան քէլ Խաչիկ նամ քէս խմիշ քի, պունարը, Հոգաբարձութիւնուն բէյլինէ մուզայիր օրարագ, եանի իչերատ չէքիրմէսինէ լրպի օլմաեարագ, մութլագ սուբէթատ հէմ խսկէյէտ թարթբզ, վէ հէմ տէ խսթէտիքլէրի կիպի թարթմազլըգը գուրմուշ օրուդլարընատան, Փրկիչ թարաֆընատան խսկէյէյ կէօնտէրիրմիշ օրան պիր զէվզլբեա, Էնայի թէհտիա վէ հաղարէթլեր իտերէք, պբրագբզ սավուշմազլըգա մէճպուր իմմիշէր տիր։ Ֆագաթ, օնատատա շու թագսիրատ վուգու պուլմուշ տուր քի, կիտիպ վագթինատ, վուգուսի հալի, լաղմ կէլէն մահէլէ վէ եախսա զաթա խատէր վիրմէմիշ տիր։

Զալընան օտունու օրատա պիր համմամա սաթմբշար, վէ եալընզ պիզիմ խատթախանէնին օտունուն չալմաեբզ, իլա Ռումիարատան վէ Իսլամլարատան տախի չալմբշ օլուգլարը, սօնրատան զահիրէ չբգմբշ արբ։

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(214)

—

քեար, վէ եախսա մուավինէրինատն պիրի աշբրմբշ խտի։ Պու հալատ նէ՞ եարմագ լազմ խտի։ Տավ վէ չիքեաեէթ իթոէ, նէ՞նէ եարաեաճագ խտի, չինքի Բէրին պու սիրգաթատան տօղայը քիմէյի իթհամ իտէմէեէճէկինատէն, պիթթ թապի տավաեա գբեամ էյլէմէսի, հիչ պիր ֆայէյի միւնթիճ օլամաեաճագ խտի։

Կուլ պու հալի անլաեբզ, մէյեուսանէ պիր հարէքէթի իճրա իթտի, վէ տրա տրատ վուգու պուլան ֆէլաքէթի վէ մուսիպէթլէրատէն սօնրա, տիւչար օլտուղու շու էն սօն մուսիպէթի, տիկէրլէրինատէն ատահա զիեատէ մուզիրը օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումէյի պիսսիպիւթիւն մէյեուսիեէթի իչինէ տիւշիւրտիւ, լաքին մուախխարէն պունուն ադքսի թէէսիրի հուսուլէ կէլէրէք, մէզգուրէ քէնտի քէնտինէ,

—Է՛հ, նէ՞ զարարը վար տբր, տէտտի, պիր ադ էր վէ եախսա պիր ադ կէճ, տայիմա մէրհամէթի ումուսիեէ միւրաճաաթէն, շունա պունա էլ ուզաթմագլըգա մէճպուր օլաճագ խտիմ։ Իմտի, օն օն պէշ կիւնատէն օլաճագ պիր շէյին իբի կիւն զարֆընտա օրմասընատա նէ՞ պէյիս վար տբր։

Բէրին, պէպէմէնին կէրիեէ վիրմիշ օլտուղու ադէյի ճէպինէ գօյտուգատան սօնրա, մէյլանէէնէ տիշարը չբգաբ, վէ մաքինավարի պիր սուբէթատ Իրօնատէլ սօգաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու։

Կիճէ գարանլբզը պատաբզը սբրատա, մէզպուրէ, պիր դաչ կիւն էվվէլ գբրմբզը էվին պուլունտուղու մահէլին սիեատ երբզնընթբլարը գաբշբբնա մուվասլէթի իթտի, վէ սօգաղընն պիր քէօշէսինատ պուլունան թաշ իւղէրինէ օթուրուպ, վէ կէօզլէրինի երբզնընթբլարա տօղրու չէվիրմիշ օլտուղու թագտիրատէ, պիր թագբմ գաբբշբզդ միւլահաղաթ տեբեատընա տարը, էօյլէ միւլահաղաթ քի, եազմագատան խսէ, քէշֆ վէ թտանին օլունմասը տատա գօլայ արբ, ֆագաթ մէզէիր միւլահաղաթ արատընա, արա սբրա գարանլբզդ կիճէլերատէ միւշահէատէ օլունան շիմշէք կիպի, ախզբ ինթիգամ թատավտրու տայտա ֆիքբինատէ հասրլ օլմագատա, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ա՜հ, տիմէքատէ խտի, ապիմ պիր ինթիգամ վէ զարագ էսէրլայէ, Բէրժանը տեադլարբմբն ալթընատա թուսատամ, վէ խայինի պիզզատ քէնտի էլիմէ պօղատամ, վէ վուրմագատա պուլունան եիւրէկինի չբզնատամ, վէ եիւրէկինի չէքիպ գօբարատամ, վէ գանընը տախի իչէմ, հալէտա իքթիֆա իթմէեէճէյիմ, չինքի մէրգումէ պունարրա խսթէտիկիմ տէրէճէտէ միհն ու մէշագգաթ չէքմիշ օլմատեաճագ արբ։

Մէրգումէ իշ պու միւլահաղաթ տէրեատընա տարմշ իքէն, պագթէթէն եանընտան սէրթ վէ գագտ պիր սէս իշտիրիպ, մէգքիւբ սէս չու սէօյլէրի թէլէֆիֆուզ իթտի։

—Է՛հ, պանա պագսանա գօճա դարը, նէ՞ իշին պու գատտար վագբթատան պէրի տիր, շու պիւեիւճիւնիւն խանէսինէ տիգդաթլէ պագբեօրսունուզ։ Եօգսա սիզ տէ չէյթանընն արգատաշլարընտան պիրի՞ միսինիզ։ Ա՜հ ապա սիզ, ճիւմատ իրթէսի կիճէլէրի պէյիկրէ սիւար օլարագ, պիյիւճիւլէրին մահէլի իճթիմայերինէ կիտէնէլբատէ՞ն միսինիզ։ Էկէր էօյլէ իսէնիզ, սագընընընզ քէնտինիզի, զիրա պիր կիւն տէյլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, սիզին պաշընընզա տախի Կուլուն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ կիպի պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք տիր։ Պիլի՞ր միսինիզ, պիյիւճիւլիւքտէն մուհասէնատ հասրլ օլմազ։ Շէյթան էօյլէ պիր էֆէնտի տիր քի, քէնտի խատէմէսինէ գալպ սիքքէ թէէտիեէ իտէր, վէ շու գբրմբզը էվի պիր եըզբն սանան կիպի քիլ իտէն, պիզզատ չէյթան օլմուշ տուր։ Պէն օլ մէնզարէտէ հաղբր պուլունուզմանան, կէօզլէրիմ իլէ կէօրսիւմ, վէ պէնիմ իլէ պիրլիքտէ պէշ եիւզտէն զիեատէ ատէմիէր տախի կէօրտիւլէր։

Բէրին պու սէօզլէր իւղէրինէ կէօզլէրինի եօգարը գալտրրաը, վէ գալտրրաը, պօշ լաղբրտբլար, հօրօղ ատօյիւշիւ իճրա իթտիրմէքլիք, վէ սէյրինէ մանյիլ օլարագ եա էյլէնմէքլիք վէ եախսա ուեումազլըգ տբր, հէլէ վիճատանլարը ատա բէք բահաթ արբ, չինքի ալթը սէնէ եվվէլ գուրալար վիրտիկէր, պիր բաթրիդ տիքտիկէր, վէ պատէհու ատա, «պիզիմ սանա քէմալ էմնիյէթիմիզ վարարը, ատան պիզէ եէչմէ, պիզի բահաթ պրագ ատա, վար նէ իսթէր խսէն եաք, վէ էկէր պիրի չբգարատա, սէնին եարաբգլարընատան պիրինէ պիլէ մանէա վիրճէճէք օլուր իսէ, պիզ պուրատա հաղբրբզ, անինատ էլլերիմիզի վէ պաշլարըմբզը գալարբրարագ, վէ թէքմիլ վիճատիմիզի ատրտարագ, էմնիյէթ վէ մէմնունիյէթ գուրատը վիրտիքտէն պաշգա, քէմալ թէշէքքիր գուրատը պիզէ վիրիրիզ...» ատտիլէր, նասրլ քի ատ պու կիւնէ գատտար էօյլէճէ տէվամ էյլէմէքտէ տիրլէր, վէ տիքտիրլէրի բաթրիդ էֆէնտի հաղբէթլերի ատ, վագտա քէնտիլէրի քիւչիք տիւշիւրմէտի, էմնիյէթլերինի դալբզը դալբզընա իճրա էյլէտի, նէ արգասընա պագտը վէ նէ ատ էֆնիւնէ, «ամատամ սէնատ, պանա միւսատատէյի քեամիլ վիրիրմիշ տիր, միլլէթ տիմէք, պէն տիմէք տիր, վէ քիլիսէ մէճլիս, վէ հէյեէթ տիմէք տախի, պէն տիմէք տիր» ատտի, վէ խսթէտիկի կիպի սատը սատուրտու էքտի պիչտի, ատրը վէրտի, քէստի տիքտի, քէչէ եարտը, քէչէեի տիթտի եուն եարտը, վէ խսթէտիկի շէքլի վէ ըէնկի վիրէրէք պիր քիլտահ եարտը թէքմիլ միլլէթին պաշընա կէչիրտի...։ Էվվէթ, միւշարիլէյհ, միլլէթիմիզի չօգ կիւզէլ սուբէթատ խտարէ էյլէտի, խսթէտիկի վագթի բաթրիկիմ ատտի, խսթէտէտիկի վագթի ատէյիմ ատտի, խսթէտիկի գատտար խսթիֆա իթտի, խսթէտիկի գատտար կէրի ատրը, խսթէտիկի կիւն քէյֆիպզ օլտու, վէ խսթէտիկի կիւն ատ սազատը։ Վէ իշթէ պու հիքմէթ, պու քէրէմէթ, վէ պու միւճիզէրէրի սայէսինատ տիր քի, Էրմէնիճէ լիսանատա նէ գատտար պիսիւք սրֆատ վար խսէ գազանատ, բարձրաշնորհ օլտու, Աստուածաշնորհ օլտու, պատուական պատուական օլտու, շնորհալի օլտու, իմաստուն օլտու, վէ տահա չօգ շէյլէր օլտու, լաքին, չօգլարբն շէհատէթինճէ, հէյլէ տիպլոմատիզդա, տէյիլ Թիէրի, Պիզմարգը, իլա Կօրչագօֆու պիրէ գալաճ գալաճ կէչտի։ Վէ իշթէ մէգքիւբ տիպլոմատիզդը սայէսինատ տիր քի, իքի սէնէատէն պէրու, Պապը Ալի նէզտինատ բաթրիդխանէ-միզի մահճուպ զբլաք... սիթէմիրէ ուզրատտ, թէհլիքէլէր հաղբրբաթ, վէ զայրիհիմ, վէ զայրիհիմ։

Քաղաքական վէ Կրօնական ժողովլարբմզա կէլինճէ, սայ քի հիչ պիր իշէ դարբշարգլարը եօգ կիպի տիր, վէ հաղգլարը տա վար տբր։ չինքի Ներսէս սրբազան հաղբէթլերինին եալընզ խիմիլրի վէ կէօլկէլերինին, տէյիլ պիզի, իլա պիզիմ կիպի պիր գաչ միլլէթլերի հիւանի խտարէյ միւգթէտիր պուլունմասընա, քեաֆֆէյի Պիզմարգ դաֆալը տիպլոմատլարբմզ չէհատէթ իթմէյատ տիրլէր։

Հէր քեամիլ զաթէն ադը չէհատէթ խաէր քի, հիւքիւմէթ իլէ թէբրիշմէքլիկ չբգրշմազ ատյիլ, սուֆաճբգ պիր պիւրատէթ վէ ատէմի էմնիյէթ սէպէպկյէթ վիրմէք պիլէ քեարբ ադբլ ատյիլտիր։ հիւքիւմէթ իլէ զբատաշմազլըգա չբգանընն վէ եախսա ճիւրատ խատէնին, պիր մագսատ վէ պիր կիւմէնէճէք տալը օլմալը արբ, վէ օլ վագթի տա աչբդատան աչբզա մէյատանէ աթբլարագ, եա սիլա, վէ եա տա բարմազ դաբու, տիմէլի տիր, Եանի, օրտուլարը վէ տօնանմալարը դարշը պէ դարշը կէթիրէրէք, եա զալէպ խտիպ, վէ եախսա մահվ օլմագլըգը կէօզէ տրմալը արբ, եօգսա սատատաթի վէ խալիսէթ իւղրէ կէչինմէքի եաշամալը արբ։ Էօյլէ էօթէքինին պէրիքինին, քէնտի բօլիթիգալարընա տայիր օրան իշլէրինատէն վէ լաղբրտբլարընատան, վէ հաթթա էյլէնմէ վէ խսթիհզալարընատան, չօճուգ միսիրու խէեալ վէ իմիա չբգարարագ, բօլիթիգա բէրատէսի կէրմէքլիկ, վէ բօլիթիգա խէեալը օյնատմազլըգա չբգըշմազլըգ, պիրմէյէրէք, թէքմիլ պիր միլլէթին խալարընը մուճիպ օյմագ արբ։

Շու եա պու բաթրիդ, վէ եախսա շու եա պու զաթ, միլլէթ նամընա պիսիւք խէթալար իշլէրիր։ վագտա քէնտիլէր պիսիւք պիր զարար չէքմէղէր, հալ պու քի, օլ միլլէթին հէր պիր ադատը, պիսիւք քիսիւք, կիզլի վէ աշիքտար, տօղրուտան վէ տօլաեբատան, մատան վէ մանէվի սուբէթտէ, խայլի վագբթլար զարարընը չէքէրլէր։

Իշթէ պու կիւնլիւք սաղթ պու գատարբզբզ սէօյլէյէրէք, տէրիզ քի, ադբ օլան տիւշիւնմէյլի, վէ գալպի օլան պու միլլէթի ատբմալը արբ։

* *

Զարշէնպիհ կիւնքի նիւսխէմիզատ, Փրկիչ իշին ալընան օտունուն թարթքսընատա խիսանէթ վուգուս պուլատուգունու, մէսմուսթա նաղարէն, մաթէէսիֆ պիլտիրմիշ խսիք։ Սօնրատան թարաֆընմզդա վիրիլէն մանիմաթը մէվսուգատա կէօրէ, վագտա, մէգքիր խայրաթխանէյէ, 601 չէքի տէյի թէպիմ օլունան օտուն, սօնրատան թարթբլարընատա, սահիհէն 390 չէքի կէրմիշ խսէ տէ, պու զատատարբզդատա, Փրկիչ մէէմուբլարընն մէտխալի եօգ խմիշ։ զիրա, ասբլ խբրսընզբզ թուրշուսունու զուլան, օտունու կէթիրէն դաեբզ, վէ եախսա օտունուն սահիպի թարաֆընատան, թարթբլբզ թէէլիմնէ թայէին գբլբնան պիր Հայ իլէ, խսկէյէ մէէմուրու օրան քէլ Խաչիկ նամ քէս խմիշ քի, պունարը, Հոգաբարձութիւնուն բէյլինէ մուզայիր օրարագ, եանի իչերատ չէքիրմէսինէ լրպի օլմաեարագ, մութլագ սուբէթատ հէմ խսկէյէտ թարթբզ, վէ հէմ տէ խսթէտիքլէրի կիպի թարթմազլըգը գուրմուշ օրուդլարընատան, Փրկիչ թարաֆընատան խսկէյէյ կէօնտէրիրմիշ օրան պիր զէվզլբեա, Էնայի թէհտիա վէ հաղարէթլեր իտերէք, պբրագբզ սավուշմազլըգա մէճպուր իմմիշէր տիր։ Ֆագաթ, օնատատա շու թագսիրատ վուգու պուլմուշ տուր քի, կիտիպ վագթինատ, վուգուսի հալի, լաղմ կէլէն մահէլէ վէ եախսա զաթա խատէր վիրմէմիշ տիր։

Զալընան օտունու օրատա պիր համմամա սաթմբշար, վէ եալընզ պիզիմ խատթախանէնին օտունուն չալմաեբզ, իլա Ռումիարատան վէ Իսլամլարատան տախի չալմբշ օլուգլարը, սօնրատան զահիրէ չբգմբշ արբ։

քեար, վէ եախսա մուավինէրինատն պիրի աշբրմբշ խտի։ Պու հալատ նէ՞ եարմագ լազմ խտի։ Տավ վէ չիքեաեէթ իթոէ, նէ՞նէ եարաեաճագ խտի, չինքի Բէրին պու սիրգաթատան տօղայը քիմէյի իթհամ իտէմէեէճէկինատէն, պիթթ թապի տավաեա գբեամ էյլէմէսի, հիչ պիր ֆայէյի միւնթիճ օլամաեաճագ խտի։

Կուլ պու հալի անլաեբզ, մէյեուսանէ պիր հարէքէթի իճրա իթտի, վէ տրա տրատ վուգու պուլան ֆէլաքէթի վէ մուսիպէթլէրատէն սօնրա, տիւչար օլտուղու շու էն սօն մուսիպէթի, տիկէրլէրինատէն ատահա զիեատէ մուզիրը օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումէյի պիսսիպիւթիւն մէյեուսիեէթի իչինէ տիւշիւրտիւ, լաքին մուախխարէն պունուն ադքսի թէէսիրի հուսուլէ կէլէրէք, մէզգուրէ քէնտի քէնտինէ,

—Է՛հ, նէ՞ զարարը վար տբր, տէտտի, պիր ադ էր վէ եախսա պիր ադ կէճ, տայիմա մէրհամէթի ումուսիեէ միւրաճաաթէն, շունա պունա էլ ուզաթմագլըգա մէճպուր օլաճագ խտիմ։ Իմտի, օն օն պէշ կիւնատէն օլաճագ պիր շէյին իբի կիւն զարֆընտա օրմասընատա նէ՞ պէյիս վար տբր։

Բէրին, պէպէմէնին կէրիեէ վիրմիշ օլտուղու ադէյի ճէպինէ գօյտուգատան սօնրա, մէյլանէէնէ տիշարը չբգաբ, վէ մաքինավարի պիր սուբէթատ Իրօնատէլ սօգաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու։

Կիճէ գարանլբզը պատաբզը սբրատա, մէզգուրէ, պիր դաչ կիւն էվվէլ գբրմբզը էվին պուլունտուղու մահէլին սիեատ երբզնընթբլարը գաբշբբնա մուվասլէթի իթտի, վէ սօգաղընն պիր քէօշէսինատ պուլունան թաշ իւղէրինէ օթուրուպ, վէ կէօզլէրինի երբզնընթբլարա տօղրու չէվիրմիշ օլտուղու թագտիրատէ, պիր թագբմ գաբբշբզդ միւլահաղաթ տեբեատընա տարը, էօյլէ միւլահաղաթ քի, եազմագատան խսէ, քէշֆ վէ թտանին օլունմասը տատա գօլայ արբ, ֆագաթ մէզէիր միւլահաղաթ արատընա, արա սբրա գարանլբզդ կիճէլերատէ միւշահէատէ օլունան շիմշէք կիպի, ախզբ ինթիգամ թատավտրու տայտա ֆիքբինատէ հասրլ օլմագատա, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ա՜հ, տիմէքատէ խտի, ապիմ պիր ինթիգամ վէ զարագ էսէրլայէ, Բէրժանը տեադլարբմբն ալթընատա թուսատամ, վէ խայինի պիզզատ քէնտի էլիմէ պօղատամ, վէ վուրմագատա պուլունան եիւրէկինի չբզնատամ, վէ եիւրէկինի չէքիպ գօբարատամ, վէ գանընը տախի իչէմ, հալէտա իքթիֆա իթմէեէճէյիմ, չինքի մէրգումէ պունարրա խսթէտիկիմ տէրէճէտէ միհն ու մէշագգաթ չէքմիշ օլմատեաճագ արբ։

Մէրգումէ իշ պու միւլահաղաթ տէրեատընա տարմշ իքէն, պագթէթէն եանընտան սէրթ վէ գագտ պիր սէս իշտիրիպ, մէգքիւբ սէս չու սէօյլէրի թէլէֆիֆուզ իթտի։

—Է՛հ, պանա պագսանա գօճա դարը, նէ՞ իշին պու գատտար վագբթատան պէրի տիր, շու պիւեիւճիւնիւն խանէսինէ տիգդաթլէ պագբեօրսունուզ։ Եօգսա սիզ տէ չէյթանընն արգատաշլարընտան պիրի՞ միսինիզ։ Ա՜հ ապա սիզ, ճիւմատ իրթէսի կիճէլէրի պէյիկրէ սիւար օլարագ, պիյիւճիւլէրին մահէլի իճթիմայերինէ կիտէնէլբատէ՞ն միսինիզ։ Էկէր էօյլէ իսէնիզ, սագընընընզ քէնտինիզի, զիրա պիր կիւն տէյլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, սիզին պաշընընզա տախի Կուլուն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ կիպի պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք տիր։ Պիլի՞ր միսինիզ, պիյիւճիւլիւքտէն մուհասէնատ հասրլ օլմազ։ Շէյթան էօյլէ պիր էֆէնտի տիր քի, քէնտի խատէմէսինէ գալպ սիքքէ թէէտիեէ իտէր, վէ շու գբրմբզը էվի պիր եըզբն սանան կիպի քիլ իտէն, պիզզատ չէյթան օլմուշ տուր։ Պէն օլ մէնզարէտէ հ

ԻԼԱՆ (1)

6235 · · 940 · Եանեա վիլայէթինտէ, Եանեա սանճաղընտա, Քէրէբնէ գազասընտա Միսօլար չիֆթլիկի։

· · · 350 · Եանեա վիլայէթինտէ, Եանեա սանճաղընտա, Քէրէբնէ գազասընտա Բատօշէյթէ չիֆթլիկի։

· · · 720 · Եանեա վիլայէթինտէ, Եանեա սանճաղընտա, Քէրէբնէ գազասընտա, Պազբաշիէ չիֆթլիկի։

1·370 · · 290 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Էրկէրի գազասընտա, Զավրիսօր չիֆթլիկի։

6,140 · · 1,200 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Էրկէրի գազասընտա, Դօթօվիչա մեզրա վէ գէչաղը։

9,143 · · 620 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Պօղոնա գազասընտա, Ֆէրպօթէր չիֆթլիկի։

3,999 · · 420 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Պօղոնա գազասընտա, Կօվսը չիֆթլիկի։

3,428 · · 360 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Պօղոնա գազասընտա, Օչա նիգօ չիֆթլիկի։

46,853 · · 5,870 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Պօղոնա գազասընտա, Վիչանի չիֆթլիկի։

12,570 · · 2,600 · Եանեա վիլայէթինտէ, Էրկէրի սանճաղընտա, Պօղանա գազասընտա, Իսթիրանէսթա չիֆթլիկի։

3,420 · · 342 · Եանեա վիլայէթինտէ, Պէրաթ սանճաղընտա, Պէրաթ գազասընտա, Զախմադ չիֆթլիկի։

2,910 · · 291 · Եանեա վիլայէթինտէ, Պէրաթ սանճաղընտա, Պէրաթ գազասընտա, Ղրատէյթէ վէ Մախրա վէ Վարթարա չիֆթլիկի։

5,810 · · 581 · Եանեա վիլայէթինտէ, Պէրաթ սանճաղընտա, Պէրաթ գազասընտա, Կրանաչօ չիֆթլիկի։

· · · 1,100 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէվիզ սանճաղընտա, Բրէվիզ գազասընտա, Պալթա չաեբը։

· · · 240 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէվիզ սանճաղընտա, Բրէվիզ գազասընտա, Բէռէյա գէչաղը։

38,500 · · 4,000 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէզլինէ սանճաղընտա, Նարտա գազասընտա, Պահ գազասը չիֆթլիկի։

51,660 · · 4,500 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէվիզ սանճաղընտա, Նարտա գազասընտա, Զաբրաղը չիֆթլիկի։

16,500 · · 1,500 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէվիզ սանճաղընտա, Նարտա գազասընտա, մա չաեբը Ալի պէյ չիֆթլիկի։

· · · 130 · Եանեա վիլայէթինտէ, Բրէվիզ սանճաղընտա, Նարտա գազասընտա, Լազօս գէչաղը։

Պալէատէ մուհարբէր իլ էսամի չիֆթլիքեաթ վէ սայիրէ, թէգաբիւր իսէճէք մուաճէլէլերի մաչամը զաթիյէ վէ ճիհաթը սայիրէսէն հիչ պիր կիւնա մանթուպաթ իլէ մահսուպ օլունմաեբք, բէյնան վէ այնէն մալիյէ խազինէսինէ թէսլիմ օլունմագ չարթը յա հիզալարընտաքի մուաճէլէլերէ այբը այբը թալիպլէրի իւզերինէ օլտուզունատ, պունլարըն մուաճէրաթը մէզքիւրէսէն զիեատէսիյէ թէֆվիզինէ թալիպ օլանլարըն, վէ շէբայիթի միզայիսէյէ տահա զիեատէ մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, խազինէյի մալիյէ վարիատթ իտարէյի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

(1) Իլք հիզատաքի բագամար, ֆռաբը սէնէվիէրի զուրուշունու պիլտիրմէքտէ օլուպ, վէ իքինճի հիզատաքի բագամար իսէ, մուաճէլէլերինի, լիբայի օսմանի օլմագ իւզրէ պիլտիրմէքտէ տիրլիր։

Մալիեէ խազինէյի ճէզիլիէսի իչին, նըսֆը մէշէ վէ նըսֆը տիկէրի կիւրկէն օրմագ, վէ ապչէսի բէչին վիրիլմէք, վէ նիհայէթ իլուլուն ճն պէչինճի բազար իրթէսի կիւնիւ զարարը դաթիսի քէչիսէ դէլընմագ իւզրէ, տօգուզ եիւզ չէքի հաթտալին լի զամի օլտուզունատ, իմտասընա թալիպ օլանլարըն, իշլու ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, մէսաբիֆաթ իտարէյի ումումիյէսինէ կէմէլէրի իլան օլունուր։

Արզրանի մատէնինտէ մէվճուտ օլուպ, մուգատէմա չէրայիթի մաչիմէ իլէ մուզայիսէյէ գանուրմուշ օլան իբի միկեոն պէշ եիւզ պին գըյյէ խամ պագրրբն, ոէմէնի այնէն վէ բէչինէն մալիյէ խազինէսինէ թէսլիմ օլունմագ չարթը իլէ, պէհէր գըյյէսի լիրայի Օսմանի եիւզ զրուշ հիսապը յա իբի զրուշ օն բարաեա չըգմըշ օլտուզունատ, մէզքիւր իւլմըգտար պագըրը պունատն զիեատէյէ իչթիրա իթմէք, վէ չէրայիթի միզայիսէյէ տահա էթրաֆը մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին հէման վարիատթ իտարէյի ումումիյինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ՖՐԱՆՍԷԶ ՎԱԲՕՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՕԸ Մ. ԲԱԴԻ ԷՆԻ ՎԷ ԴՈՒՄԲ.

Մարսիլեա իլէ Բօթի պէյնինտէ նիզամ մընտա վաբօր իշլէթիրիր։ Վաբօրլար 15 կիւնտէ պիր Մարսիլեատան հարէքէթ իտիպ Իսթանպօլա կէլիրլէր վէ հէր օն պէշ կիւնտէ Զարլէնպիհ կիւնլէրի Իսթանպօլտան հարէքէթլէ, Թրապզն, վէ Պաթում, վէ Բօթիեէ, վէ օրատան գալգըպ ասղրու Իսթանպօլա վէանտէն չաբուգ սուրէթ է Մարսիլեաա կիտէր։

Նավլուն վէ մալ եիւքլէթիմէք վէ մաւիմաթը սայիրէ ալմագ իչին, սահիպի իմզաեա միւրաճաաթ օլունա։

ՍՃԷՆԹՕ
ԲՕՊԷՆ ԲԻՊՈՒԼ
Մոմհանէ սօգաղ Ն- 114

ՏՕԳԹՕՐ ԱՑՎԱԶԵԱՆ

Տօղթօր Ա.յտվազեան էֆէնտի, Իսթանպօլտա Ագաբայ ճամատէսինտէ Թրամվայ մէրքէզի գարշըսընտա վազը 225 նիւմէրօյու խանէսէ հէր կիւն պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճաաթ իսէն քէյֆիպլէրի գապուլ էյլէմէքտէ պիր։

Զինկեանէ Դըզբնըն օն սէքիզնճի ճիւզի չըգմըշ օլուպ, վէ թէքմիլ թագըմ կէրէք մանթպասմըշտա վէ կէրէք քիթապճըլարտա սամթըլմագտա օլտուզունատն, վէ մէզքիւր քիթապը օգուեանլարըն քեաֆֆէսի տախի թէլէզրաֆ իսէրէք մէճմուն գալմագտա պուլունմուզլարընտան, կիւզէլ բօյան օգումագ արզու իսէնլէրին, իչթիբարընա հիմմէթլէրինի արզու վէ տավէթ իսէրիզ։

ՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԶՈՀԵՐԸ

Հ. Կ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ
Խմբագրեալ առաջարկութեամբ
Պարզասէր Հայուհեաց ընկերութեան

Ղայէթ թէմիզ սուրէթտէ վէ իյի գեաղըտ իւզերինէ պասրմըշ օլտուզու հալտէ, 110 սահիֆէյէտէն միւրէթթէպ պիր քիթապճըգ տըր պու քի, եարըմչար մէճիտկէյէ սամթըլմագտա տըր։

Պու քիթապ չաեանը գրաաթ վէ միւթալաա օլտուզունատն, գատըն վէ գըզ թայիֆէսինտէն հէրքէսին օգուեուպ իսթիֆատէ իթմէսինի արզու վէ նասիհաթ իթտիկիմիզ մախսուս, երքէքլէրին տախի, վէ հաթթա տահա գիեատէ օգուեուպ տիգգաթ էյլէմէլէրինի արզու վէ նասիհաթ իսէրիզ, զիրա, պիզճէ, գատըն թայիֆէմիզին պու մէրթէպէ սիսէ պուշմէսինէ պաշըճա ոէպէպ, երքէքլէրիմիզին կէվչէքլիկ, շէհվէթէրէսթլիկի, վէ պինաէն ալէյհ միւսաատսի տիր։

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ Գ.

ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԶԲՕՍԱՆՔՆԵՐՆ

Ի Ո. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԷ

Պատուարժան հեղինակին Թբ-ռուսուրդ և Գոռ, Գեղեցիկ և Գեղարուեստ անուն երկու բանախօսութիւններէն յետոյ այս անգամ ի լոյս ընծայեցաւ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԸԶԲՕՍԱՆՔՆԵՐՆ անուն բանախօսութիւնը, յորում հեղինակն շնորհալի և ջղուտ ոճով մը ցոյց կուտայ յառի զբօսանաց ցաւալի հետեւանքներն և մի առ մի կը թուէ այն ըզբօսանքներ որք զօրեղապէս կը նպաստեն մարդուս բարոյական և ֆիզիքական զարգացման։

Սոյն դեղեցիկ մատենիկը խիստ յարմար է նաև աշակերտաց պարգև տրուելու։

Կը ծախսուի Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 4 ղր.

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ԳՐԵՑ

Նազար Յ. Դորոյեանց

Եիւղ սահիֆէտէն իպարէթ օրլուպ, վէ կիւզէլճէ թապ իսիլմիշ օյան պու բիսալէ, մէքթէպճէ հալէրատէն պահս իթմէքտէ օլտուզունատն, հէրքէսին օգուեուպ իսթիֆատէ իթմէսինի արզու վէ նասիհաթ իսէրիզ։

Մէզքիւր բիսալէ Եէնի ճամի Զիլինկիրլէր էսատէսինտէ, Ս. Ղուկասեան քիթապխանէսինտէ, 5 էր ղրշ. սամթըլմագտա տըր։

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐԱԶԱԲՈՒԹԻՒՆ

Վասն նախապատրաստական

Ա. Տարօյ

Թարգմանեալ

Ի Յ. ՍԻՄՕՆԵԱՆԷ

Դըրդ սահիֆէտէն իպարէթ կիւզէլ պիր տէրս բիսալէճիկի տիր պուքի, մէքթէպլէրիմիզէ իսթիմալ օլունտուզունատ, պիրլիք ֆայիտէ հասըլ օլաճաղընտա չիւրհէ եօղ տուր։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ ՀԱՅԼԵԶՈՒՆ

Դրեց

ՍԲԲՈՒՀԻ ՏԻՍԱՔ

Վաճառելի
Ինպասա Դպրոցասէր Հայուհեաց
Ընկերութեան

Ղայէթ ալէա քեաղըա իւզերինէ թապ իսիլմիշ 15 սահիֆէտէն իպարէթ պիր բիսալէճիք տիր պուքի, պիր գատըն դալէմի էսէրի իւնվանընը թաշըմագտա օլտուզու հալտէ, աշխարհաբառն պիր թահթը նիզամա ալինմասը էլդէմիյէթինտէն պահս իթմէքտէ, վէ պիրէր էյլէք մէճիսիյէյ սամթըլմագտա տըր։ Իմտի ումարըզ քի չօղալար վէ ալէլուսուս էհլի քիթապէթլէր, մէզքիւր ընկերութիւնուն մէնֆաաթը խամրը իչին, հիչ սէյիլ խսէ պիրէր թանէ ալլպ օգումագլըղա հիմմէթ խսէճէքլէր։

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՀԱՅ-ԱԶԳ. ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Ի պէտս
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
ՀԱՅՈՐ Բ.

Մինաս էֆէնտի Գաբամաճեան թէրթիպ ու թէէլիֆի օրան պու միւբէմմէլճէ թարիխսիզլին պիրինճի ճիլտինի զամէն իրան իթմիշ իսիք, իշիմէ պու տէֆտա իքինճի ճիլտինին բուննիմայի զուհուր օրտուղու, մա մէճմունիյէյէ կէօրիւմիւշ, վէ քիթապճըլարտա 8 էր ղշ. սամթըլմագտա պուլունմուշ տուր։

Մէզքիւր քիթապ կիւզէլճէ թապ իսիլմիշ օլտուզու հալտէ, 340 սահիֆէտէն իպարէթ օրտուգտան պաշկա, կիւզէլճէ թապ իսիլմիշ տիր։

ՍԱՀԻՄ ՂԱԶԼԹԱ.

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

CAMELIA

ԳԱՄԷԼԻԱ

Պէյօղլուտա Հաճօ Բուլօ խանընտա 7 վէ 8 նիւմէրօլարրա մուբարագ գամ օլան մէզքիւր մաղազատա իլք պահար վէ եաղ մէվսիմի իչին սօն մօտա օրմագ իւզրէ Բարիսին պիրինճի ֆապրիգալարը մոմուլաթընտան էնվայի ճինս գումաշլար, էզճիւմէ, սիեահ գազմիր, վէ գատըն մանթօսու իչին էնվայի ըէնք գազմիրլէր, գատըն իչին էնվայի պէզլէր, վէ սօն մօտա իչին եէնի ճէլպ օլունմուշ էնվայի շէրիտլէր, վէ գատըն շաբգարարը իչին սօն մօտա օլարագ թէզեինաթլար, գատըն գբրավաթլարը վէ Բէյնիէ էլտիվէնլէրի պուլունմագտա տըր։

Ֆիեաթլար մագթու տուր։

Մէճիտիյէ 20 զուրուշա ալընը։

ԵԱՆԳԸՆԱ ԳԱՐՇԸ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լօնդրա վէ Էդինբուրկ եանընը
ինկորբրմ բոմբանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	2,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	450,000	
Եանդրն չիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագէսի	1,156,600	1,606,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի	976,119	

NORTHEN ASSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լօնդրա եանընը վէ էդինբուրկ
ինկորբրմ բոմբանեասը

	Ինկ. Լր.	
Ասըլ սերմաեէ	3,000,000	
Էօտէնմիշ սերմաեէ	150,000	
Եանդրն վէ էօմիւր չիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագէսի	525,000	675,000
1878 տէ սաֆի քեար		4050000

Սահիպ իմզա, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընն ՊԻՐԼԷՇՄԻՆ աճէնթօսու նապ օլունմուշ օլուպ, եանկընը վէ էօմիւր սիկուրթասը իչին չօգ գօլայլըգլար վէրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղչէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրտուգլարը էպնիեէլէրի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանդրն սիկուրթասը իչին վէրտիքլէրի գօլայլըգլար իլէպիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէյլէրտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Maritime Insurance Cie, Limited
of Liverpool
Capital £ 500,000
ՄԱՐԻԹՍԱՅՄ
ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ.
Սէրմաեէ 500,00 Ինկ. լիր.

Սահիպի իմզա, վաբօր վէ եէլքէն կէմիլէրի վէ տէրունինտէքի էշեա վէ էմթաաեը զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարա սիկուրթաեա թուրմագ իչին մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան բուխսաթ իսթիհսալ էյլէմիշ տիր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Գումհուրի խանը քէօշկպաշընտա տէմիր քէօբրիւեէ նաղլը օլան օտաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Մէզքիւր Գումբանեալարըն աճէնթօսու
ՃՕՀՆ ԲԱՌՈՒԼ
Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնդրա 24 Սեպտ.

Ինկլիզ	գօնսոլիտ	97-7/8
Էսհամը	Ումումիէ աչըլը	09-5/8
»	» գաբանը	09-5/8
1865	Իսթիգրազը	10-1/4
1869	»	10-
1871	»	71-3/4
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	17-
1873	»	09-3/4
Օսմանլը	Պանգասը	10-
Ռուսիա	Իսթիգրազը 1873	89-1/8
Մըսըր	Իսթիգրազը՝ պիրլէշմիշ	63-1/4
»	Իսթիեազլը (չըմէնտը.)	93-
Տէվլէթը	Ալիէնին 1877 Իսթիգրազը	84-1/4
Տաիրա	սանիեէ	71-3/4
Մըսըրըն	Բօչիտ Իսթիգրազը	94-3/4
1877	Մաճարիսթան Էսհամը	93-1/4
Դամպիո	Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիս, 24 Սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	85-60
»	» 3 % Ա. մբրթիսմանը	-
»	» 5 %	110-92 1/2
Էսհամը	Ումումիէ աչըլը	09-67 1/2
»	» գաբանը	09-67
1865	Իսթիգրազը	50-
1869	»	40-
1873	»	48-
Ռումէլի	չըմէնտը. Թահվիլա.	30-
Օսմանլը	Պանգասը	502- 50
Գրէտի	Լիոնէ	965-
Ռուս	ֆոնտսու 5 % (1877	94-3/8
Ռուսիանը	Շարք Իսթիգրազը	59-3/4
Իթալիա	ֆոնտսու	86-
Մըսըր	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	322-50
Իսբանեա	Խարիճի Իսթիգրազը	19-7/8
Դամպիո	Լօնտրա իւզերինէ	25-37

Բարիս, (Պուլվար) 24 Սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 5 %	119-81 1/4
Էսհամը	Ումումիէ	9-67 1/2

Վիէննա, 24 Սեպտ.

Լօնտրա	իւզերինէ գամպիա	118-40
Բումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	15-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում.	սեպտ. 12 ագշմ. գբ.	10-17
» »	սեպտ. 13 սպհ. աչ.	10-17 1/2
» »	Էն եիւքսէք	10-18
» »	Էն աշաղը	10-17
» »	Սաաթ 5 տէ	10-17 1/2
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	-
1865	» » 6 % ֆ.	-
1869	» (Բրինար) 6 % ֆ.	-
1872	» (Պօնտիւ Թրէզօր	-
1873	» (Բրինար) 6 % ֆ.	-
Ռումէլի	չըմէնտրքիէր	28-1/2
Բէբօր	ֆ-ր-	01-1/2
Հէվալէսիզ	ֆ-ր-	37-1/2
Ամգէլ	ֆայիզի %	09-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	3-27
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4- 6
Իսթանպոլ Պանգասը	7-25
Սօսիէթէ Օթման	2-38
Թրամվայ 5 %	400-
Լավրիօմ (մատէն)	-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը վիրասը 100 ղրշտան	Ղբ Փ.
Ինկիլիզ վիրասը	110-14
Ֆրանսըզ ալթունու	87-34
Բօլ	90-18
Գրիմից ալթունու	54-20
Պէեազ մէճիտիյէ	196-36
Մէթալիք	213-20
Պէշլիք	212-
Ալթընդ	123-1/4
Պագըր	5860-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	3-85

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1195-
Էն աշաղը	1192-
Սաաթ 5 տէ	1195-